12 OLDAL * ÁRA 1½ DINAR

Poštarina plačana!

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam | Szubotica, 1926 PENTEK március 12. | 70. szám

Megjelenik minden reggel, ünnap után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

Az igazi emlék

Erdélyi lapokból olvassuk, hogy Kolozsvár városi tanácsa most nevezi el a háboru utan épült városrésznek uccáit. Az uccanevek egy részét a prefektura már el is fogadta s már meg is kezdik az uj uccák uj tábláinak felszögezését. Ezeket az uj uccákat a kolozsvári hirhedt *memorandum-pör* elitélt vádlottjainak nevéről keresztelték el.

Nem lehet kifogást emelni a hála és kegyelet ilyen megnyilatkozása előtt. Akik szenvedtek az eszméért, akik küzdöttek és áldoztak, azoknak legalább nevét őrizze meg az emlékezés. Mi az az uccatábla? *A halhatatlanság névjegye, az örökkévalóság emblémája.* Legalább ez legyen az övék, az üldözötteké, a meghalszoltaké, a történelem szállascsinálóié.

A memorandum-pör vádlottait több mint három évtizeddel ezelőtt azért itélték el, mert az erdélyi román nép kivánságait magábanfoglaló s a *császárhoz* intézett memorandumot olyan szövegezésben hozták nyilvánosságra Magyarországon és a külföldön, mely az akkori uralom exponenseinek megitélése szerint *izgatott* és *lázitott.* A memorandum-pör elitéltjei szenvedtek és áldoztak népükért, a történelmi kegyelet joggal elvárhatja tehát attól a néptől, mely az ő szenvedésük hasznát s áldozatuk gyümölcsét látja, hogy ne feledkezzék meg a történelmi idők, történelmi változások pionirjeiről.

A legnagyobb uccaátkeresztelést azonban maga a történelem végezte, amikor Erdélyről leszaggatta a magyar impérium tábláját s a román szuverénitás cimerét szögezte fel helyébe. Az egyes uccákat átkeresztelhetik az uj uralom részesei, az egész országrésznek maga a Sors, a Történelem adott uj nevet. De mindakét uj elnevezésnek figyelmeztetése, tanulsága ugyanaz.

Az elhunytaknak nemcsak azért állitunk emléket, hogy a puszta nevet, a puszta névnek tartalomnélküli lélekzetét megmentsük az enyészettől. A szobor, a márvány aranybetüi, az uccai táblák inkább azt a kötelességet teljesitik, hogy figyelmeztessenek azok életére, munkájára, tanitására, akiknek alakját vagy nevét megörökitik. Azok az uccanevek, melyeket a román impérium alá került Kolozsvár uj uccái most kaptak, nemcsak arra tanitanak, hogy érdemes feláldozni a szabadságot, érdemes vért és verejtéket hullatni az utánunk következők jóléteért, hanem arra is: milyen céltalan iparkodás, milyen meddő fáradozás csendőrszuronnyal és ügyészi vádirattal pacifikálni azokat a törekvéseket, melyek a kultura szabadságának biztositásával békésen is lefegyverezhetők.

Mi is azt mondjuk, ne a *Vörös Ökör*-ről nevezzük el iskoláinkat (mintahogy Szubotica legnagyobb iskoláját hivják), hanem *Miletics Szvetozárról*, ám teljesitsék *csak egy töredékét annak*, amit Miletics Szvetozár népének követelt. Nevezzék el az uccákat, tereket, középületeket azok nevéről, akik szenvedtek és áldoztak azért, hogy a nagy átkeresztelődés megtörténhessék, de ne tagadják meg azokat az igazságokat, ne tagadják meg annak a meggyőződésnek hitét, amiért a mai uralom előharcosai fáradhatatlanul és önzetlenül dolgoztak s amiért fölkerülhet nevük az uccai táblákra.

Necsak külsőségekben nyilatkozzék meg a hála és a kegyelet. Necsak az ucca falára szögezzék nevét, de telitsék meg szivüket és értelmüket azokkal az igazságokkal, melyeket a *Miletics* Szvetozárok, a *Tomics* Jásók, a *Polit* Mihályok s mindazok, kik szenvedtek és áldoztak, ültettek el a történelem talaján s ezeken a fö deken.

Az aratók csak hódolattal s engedelmes alázattal borulhatnak le a magvetők kegyeletes emléke előtt.

Katonaság szállta meg a bukaresti egyetemet

Tiznapos szimpátia-sztrájkot rendez a kolozsvári diákság

Bukarestből jelentik: A bukaresti diáksztrájk változatlanul tart. A sztrájkolók inzultálják az előadásra menő vagy arról távozó diáktársaikat, ezért az egyetemi rektorátus sürgősen felterjesztést intézett a kormányhoz, hogy az egyetem rendjének megóvása végett intézkedjék karhatalom kirendelése iránt. A felterjesztés alapján az egyetemet *katonai készültség szállta meg.*

A kolozsvári egyetem összes fakultásainak képviselői ülést tartottak, amelyen hosszu és éles vita után elhatározták, hogy a bukaresti diáksztrájk iránti szolidaritásuk kifejezéseképpen *tiznapos szimpátia-sztrájkot rendeznek.*

Németország felvételi kérelmének Chamberlain lesz az előadója

Az osztrák és magyar szanálás a Népszövetség előtt

Genfből jelentik: A Népszövetség plenáris ülése csütörtök délután három órakor ült ö sze és elsősorban Magyarország pénzügyi helyzetét és az erről szóló bizottsági jelentést tárgyalta. Napirenden volt még az osztrák szanálás kérdése és az iraki kérdés is. A plenáris ülés után bizalmas ülés volt.

A felvételi bizottság, az ugy nevezett *Chamberlain-bizottság* délelőtt tartott ülést, amelyen tizenöt perces vita után *egyhangulag elfogadták azt az albizottsági javaslatot, amely szerint Németországot felveszik a Népszövetség tagjai sorába.*

A javaslat előadójául Chamberlain angol külügyminisztert választották meg.

Kész a megállapodás Nincsics és Mussolini közt

A Times nyilvánosságra hozza a jugoszláv-olasz szerződés tartalmát

A horvátok elégedetlenek a megegyezéssel

A párisi Havas-ügynökség jelentése szerint a londoni *Times* ismerteti *Nincsics* és *Mussolini* római megegyezését. A cikk szerint

a jugoszláv-olasz szerződés garantálja a két állam kölcsönös érdekeit és megnyitja a fiumei kikötő részére az egész jugoszláv Hinterlandot. Olaszország megigérte, hogy támogatni fogja a jugoszláv kereskedelmi érdekeket a szaloniki-i kikötőbe és az Aegei-tengerre való kijárat kérdésében.

A Times hangsulyozza, hogy fontos uj csoportosulás van ki alakulóban az európai hatalmak között és az uj mozgalom élére Mussolini állott. A lap értesülése szerint

Nincsics a népszövetségi tanácskozások befejezése után Genfből másodszor is Rómába utazik a megállapodások véglegesitése céljából.

A hir a jugoszláviai politikai körökben általános feltünést, Zagrebben pedig valóságos konsternációt keltett. A zagrebi estilapok elkeseredéssel kommentálják az eseményt, amelynek megtörténtét valószinünek tartják. A kormánytól nem nagyon távolálló *Obzor* azt irja, hogy Nincsics legutóbbi párisi utja, ugylátszik, csak egyszerü udvariassági aktus volt, amellyel likvidált egy régi viszonyt, hogy ujat kezdjen mással.

— *A jugoszláv külpolitika utja* — irja az Obzor — *akár Genfen, akár Párison, akár Temesváron át, mindenképen Rómába vezet.* Az angol lap információja szerint Olaszország régi óhaja teljesült, melyet eddig a jugoszláv közvélemény következetesen elutasitott. Valószinü, hogy az Aegei tengerre vonatkozó igéret puszta frázis, amellyel ugyanugy járunk, mint amikor elcseréltük Fiumét Szkutariért. Vétek volna abban az illusióban ringatni magunkat, hogy ezzel az uj szerződéssel Olaszország végleg lemond az Adriával kapcsolatos imperialista terveiről.

Az Obzor egyidejüleg közli *Garibaldi* Aetionak a római „Camicia Nera" cimü fasiszta lapban megjelent beszédét, amely többek között azt mondotta, hogy

Mussolini tárgyalása Nincsicscsel csak taktika, mert Olaszország sohasem mond le adriai szupremáciájáról.

Ez a szupremácia akkor lenne teljes — mondotta Garibaldi — ha Albánia és Montenegró független államok lennének olasz befolyás alatt, egész Dalmácia pedig a Dinári-Alpokig olasz jogar alá kerülne.

Valamennyi zagrebi és ljubljanai lap az Obzoréhoz hasonló hangon ir a jugoszláv-olasz szerződés hiréről.

Ki az erősebb?

Zsebtolvajlás kocsmai birkózás közben

A szuboticai törvényszéken csütörtökön tárgyalta *Sztárcsevics* Mitó törvényszéki tanácselnök büntető-tanácsa *Kulucsics* Iván és *Letaics* Géza bünügyét, akiket az ügyészség lopással vádolt. A vádirat szerint Kulucsics és Letics 1925 év október hó 29-én *Vojnics-Kortmis* Márkó zsebéből kétezerötszáz dinárt kiloptak és azt egymás között elosztották.

A biróság a vádlottak közül először Kulucsics Ivánt hallgatta ki, aki elmondotta, hogy Vojnics-Kortmis Márkóval a kérdéses napon Letics Géza társaságában egész nap és egész éjjel korcsmáról-korcsmára járva ittak és mulattak. Az egyik korcsmában, ahol folytatták az ivást, arról kezdtek beszélgetni, hogy ki az erősebb. A kérdés eldöntése végett abban állapodtak meg, hogy Letics Géza és Vojnics-Kortmis Márkó birkózni fognak. Kimentek az udvarra és Vojnics-Kortmis levetette felsőkabátját és a korcsma előtt a reájuk várakozó bérkocsira dobta. Ezután felálltak a felek a mérkőzésre és megkezdődött a birkozó-verseny Letics és Vojnics-Kortmis között. Kulucsics nagy érdeklődéssel szemlélte a két birkozó küzdelmét, majd kiment a bérkocsihoz, elővette Vojnics-Kortmis kabátját, amely a bérkocsira volt dobva és abból kétezerötszáz dinár készpénzt kivett.

Közben a birkózás a felek kimerülése folytán véget ért és tovább folytatták a mulatozást. Amikor azután Vojnics-Kortmis teljesen ittasan a fiakkeren eltávozott, Kulucsics és Letics megosztoztak a kétezerötszáz dináron.

A másodrendü vádlott Letics Géza tagadta, hogy megbeszélte a lopást Kulucsics Ivánnal és hogy egyáltalán tudott volna a lopásról. Azt elismerte, hogy Kulucsics Ivántól kapott ezerkétszáz dinárt, dehogy ez lopásból eredt, arról nem volt tudomása.

A biróság szembesitette a vádlottakat, amely ikalommal Kulucsics szemébe mondta Leticsnek, hogy tudta, hogy a pénz honnan ered. A vádlottak után a biróság több tanut hallgatott ki elsősorban Vojnics-Kortmis Márkót.

A perbeszédek elhangzása után a biróság meghozta ítéletét, mely szerint mindkét vádlottat bünösnek mondja ki és *Kulucsics Ivánt három havi fogházra, Letics Gézát pedig hat havi börtönre ítélte.* Az ügyész megnyugodott az ítéletben. A vádlottak közül az elsőrendü vádlott nem jelentett be felebbezést, mig a másodrendü vádlott azon a cimen felebbezett, hogy a lopásban ártatlan.

A táncosnő utlevele

A rendőrség eljárást inditott egy beográdi kereskedő ellen aki a felesége utlevelét barátnője fényképével állittatta ki

Beogradból jelentik: Érdekes és pikáns hátterü ügy foglalkoztatja a beogradi rendőrséget. Csütörtökön ugyanis eljárást inditott a *rendőrség Jovanovics* Sztojan elokelő beogradi kereskedő ellen, hatóság félrevezetése cimén. Jovanovics néhány héttel ezelőtt utlevélkérvényt adott be a beogradi rendőrségen és ugy a maga, valamint felesége számára külföldi utlevelet kért. A kérvényhez, mint most kiderült, Jovanovics feleségének fényképei helyett egy magyar táncosnő fényképét melékelte és a rendőrség ennek a táncosnőnek állitotta ki a Jovanovicsné nevére szóló utlevelet.

Az utlevél megszerzése után a kereskedő és a táncosnő azonnal Bécsbe utaztak, ahonnan március első napjaiban érkeztek vissza Beogradba. Jovanovics már bizonyos volt abban, hogy csalásának nem lesznek következményei, amikor most bizalmas feljelentés érkezett a rendőrségre, amely a fényképcserét leleplezte. A táncosnő ellen a rendőrség már nem indithatott eljárást, mert időközben eltávozott Beogradból.

Az ellenzék tüzetes külügyi vitára készül

Nincsics Genfből ismét Rómába utazik

Az ellenzéki pártok vezetői csütörtökön délelőtt konferenciát tartottak, amelyen a költségvetési vita további vezetését beszélték meg. A konferenciáról a következő kommünikét adták ki:

— Az ellenzéki pártok vezetői konferenciát tartottak, melyen megegyeztek abban, hogy

a külügyi költségvetést a szükséges részletességgel kell letárgyalni, tekintettel azokra a nemzetközi eseményekre, melyek legutóbb lezajlottak, valamint Nincsics külügyminiszter külföldi utjára.

A külügyminiszter jelenlétére a vitánál és részletes expózéjára az ország nemzetközi helyzetéről a mostani helyzetben feltétlen szükség van. A költségvetési amandemanokkal kapcsolatban, amelyeket a pénzügyi bizottság megállapitott s amelyek az 1926—1927. évi költségvetés kiadásait felemelik, az ellenzéki pártok vezetőinek az az álláspontjuk, hogy *ezeket az amandemanokat most nem lehet és nem szabad letárgyalni* és a jelenlegi tárgyalás alatt álló költségvetéshez hozzácsatolni. Ha a kormány ugy látja, hogy az előirányzott hitelek nem elegendők, kérhet uj hiteleket, *de csakis külön törvénnyel, mint a hogy azt az utólagos hitelekről szóló költségvetési rendelkezés előirja.*

Az ellenzéki pártok kommünikéje politikai körökben élénk visszhangot keltett. A többségi pártok is szükségesnek tartják ugyanis, hogy Nincsics külügyminiszter visszatérése után részletesen számoljon be külföldön folytatott nagyfontosságu tárgyalásairól annál is inkább, mert csütörtökön köztudomásuvá lett, hogy

Nincsics Genfből uira Rómába utazik, hogy a Mussolinivel megállapitott szerződéstervezet kiegészitő pontjait is megbeszélje.

Sok kommentárra adott alkalmat a jugoszláv-görög viszonnyal kapcsolatban a jugoszláv és görög delegációnak szerdán együttesen kiadott kommünikéje és általában az érdeklődés főképpen a külpolitikai kérdésekre irányul, ugy hogy Nincsics visszaérkezése után előreláthatólag a külügyi vita lesz a politikai élet legjelentősebb és legfigyelemreméltóbb eseménye.

Az akasztófa alatt

Ujabb gyilkosságokat vallottak be a zagrebi haramiák

Zagrebből jelentik: *Rosenfeld* Richárd ptuji kereskedő meggyilkolása ügyében — mint a *Bácsmegyei Napló* már közölte — érdekes fordulat történt. Kiderült ugyanis, hogy a gyilkosság gyanuja alatt letartóztatott és a főtárgyaláson halálra itélt *Polják* Alajos kapellai mázolósegéd ártatlan és a gyilkosságot két haramia követte el, akiket a maribori törvényszék *más büncselekmények miatt itélt halálra.*

A maribori törvényszék *Csics* Jócót és *Zslahtics* Ivánt *Mikl* studenci-i asztalosmester és felesége meggyilkolása miatt halálra itélte. Az elitéltek kegyelemért folyamodtak, de amikor a kegyelmi kérvényt visszautasitották és megtörténtek az előkészületek a kivégzésre, a két haramia a vizsgálóbirónál jelentkezett kihallgatásra és bevallották, hogy *ők gyilkolták meg Rosenfeld Richárd kereskedőt is,* amivel Polják Alajos kapellai mázolósegédet vádolták.

A maribori törvényszék elhalasztotta Mikl asztalosmester gyilkosainak kivégzését és Rosenfeld meggyilkolása ügyében ujabb nyomozást inditottak annak megállapitására, hogy valóban Csics és Zslahtics követték-e el ezt a büncselekményt is, vagy pedig a két haramiának csupán az a célja, hogy elodázza a kivégzést.

Roham

Irta: Sz. Szigethy Vilmos

A Reichenau-Breitewiese dinasztia úrasszonya mindössze csak tizennyolc esztendős volt, mikor felesége lett az uralkodó hercegnek. Potrohos Albert — igy hivták bizalmas alattvalói hüséggel — már akkor tuljárt a hetvenen és többrendbeli csatákat sikerrel elvesztett, jóllehet annyi strategiai tudást, mint ő, nem gyüjtött össze senki a világháboruk tanulmányozása közben. Átlag minden esztendőben kisérleteket végzett, hogy kitolhassa birodalma határait, de a sok kisérletnek az lett a vége, hogy az ő balszemét tolta ki egy eltévelyedt puskagolyó, a haza fogalma alá pedig továbbra is amaz erdőségek, hegyek és hellyel-közzel rétek tartoztak, mint annak előtte.

Mivel pedig eddig még minden Reichenau-Breitewiese elérte a nyolcvanéves korhatárt, Potrohos Albert bizott benne, hogy egyszer elérkezik az ő fegyvereinek dicsősége is, sőt megházasodván, azzal a reménységgel feküdt le, hogy lesz egy fia, akit világhódító eszmék levegőjében nevel fel s majd az finalizálja a terveket, ha ugyan addig meg nem valósulnak.

Mint azonban mindenben, itt is csak elméleteket szőtt s immár három esztendeje lévén házas, az a makacs gólya még mindig hidegnek találta a birodalmi klimát.

Margaréta hercegnő is hasztalan horgolta az apró, csipkés fökötőket, ámbátor az udvari bába figyelmeztette a babonára, hogy csakis annak szabad holmit készitení, aki már utban van.

Az asszony szeme ebben az időben szebben csillogott a Siriusnál is, ő maga egyébként alakban megtelt, csipőben meggömbölyödött. Éjszaka nyitva hagyta az ablakát, amely egy meredek szikla tetejéről kiugró lakosztálynak volt a tartozéka s szorongó szivvel onnan hallgatta tücskök cirpelését, békák kuruttyolását.

— Istenem, a tücskök, a békák is tudják, mi a szerelem, csak én nem, csak én nem!

Olyan szomoruan mondta ezt, hogy a levelek összerezzentek a hallatára, távoli mezők füszálai reszketve simultak összébb, piros fejü pipacsok pedig felsóhajtottak.

— Szegény asszony, hát érdemes fejedelemnőnek lenni?

A szomoru asszony nem aludt azon az éjszakán, másnap is korán lenn volt a kertben, ahol a bejáratot egy lányos arcu katona őrizte. Aligha vette észre Margarétát, különben nem fütyörészett volna. De fütyörészett, még pedig ülve egy szobortalapzaton, állát a tenyerébe támasztva. A levegő vágy a szomoru melódia, de valami megkapta a hercegasszonyt, aki suhanva, mintha a levegőben járna, a fiu előtt termett.

Az rémülten ugrott haptákba.

— Hol tanultad ezt a szomoru nótát?

— Otthon, a falumba. A mi vidékünk csupa dal.

— Valóban, virágok illata száll vele felém. Talán gondolsz valakire, hogy éppen ezt választottad?

— Csak a falumra gondolok, meg a fölséges házra, amelynek sok boldogságot, égi áldást kérek Istentől.

Margaréta sóhajtott, később pedig azt mondta:

— Nagyon tetszik nekem ez a dal s mivel esténkint ugysem tudok aludni, ma berendellek szolgálattételre. Fütyülni fogsz.

Egy kis tétovázás után hozzátette:

— Tiz után jöjj és lábujjhegyen járd a folyosót, nehogy felköltsd a fenséges urat, mikor elhaladsz az ajtaja előtt.

Ha rosszmáju volnék, most boncolgathatnám az asszony szavait, lélekanalizisbe fognék s ravaszul messzire eltereiném a figyelmet a reális valóságtól. Elég abból annyi, hogy tiz órát ütött a toronyóra, mikor a lányosképü kis katona végigóvakodott a folyosón, olyan bátran lépkedve, hogy a szivverése is nagyobb lármát csapott, mint a járása.

Az ajtót nem tévesztheté el, mert a legutolsón kellett bemennie, csoszogott hát előre s közben elérkezett Potrohos Albertéhez. Keresztet vetett magára, hogy még csak itt segits át Jézuskám s indult volna tovább, mikor éktelen harsogás verte át a csendet.

— Hahó, spión, megfogtalak, de most nem menekülsz. Kössétek fel, ti meg előre.

A kis katona hihetetlen gyorsasággal fordult hátra s olyan futásba kezdett, amilyenről máig sem tud a hadikrónika.

... Margaréta ezt az éjszakát is álmatlanul töltötte, a virágok soha sem sajnálkoztak rajta élénkebben, mint ma.

— Azt hittem, hogy férfi — suttogta — s lzgatja a jutalom. Pfuj, csak ebből a gyáva országból szabadulhatnék! Bizonyára elosábitott utközben valamilyen hepreesőré szobacicát.

Aztán szomoru vallomásokat sugott a szines kaméliáknak, a bolonditó dupla violáknak, a rozsdás rezedáknak, amelyek vigasztalásul felküldték illatukat.

A kis katona pedig, hogy folytassam a mesét, meg sem állt a falufáig, ugy futott.

— Bujtassatok el — reszkette fogvacogva — minden pillanatban értem jöhetnek.

A faggatásokra is csak annyit mondott:

— Semmit sem árulhatok el, igy is a fejemmel játszom.

Az édesanyja megsiratta katonai karrierjének koráldbaszakitását s puha ágyat bélelt neki a szénapadláson.

Potrohos Albert pedig azt mondta reggel:

— Soha ilyen bolond álmot. Éppen rohamra vezényeltem seregemet, mikor spión került a táborba. El akartam fogni, de futásnak erodt s hat nyul iramával futott. (Reichenau-Breitewiese még nem ismerte ebben az időben a gőzerőt s csak a nyulnál tartott.) Ilyen futárt a valóságban sem láttam soha és ami a legérdekesebb a dologban, olyan eleven volt az egész álomkép hogy a spión csizmájának kopogása felébresztet. Hát láttatok már ilyet?

KISEBBSÉGI ÉLET

Az Avarescu-párt hivatalos lapja, az *Indreparea*, legutóbbi számában »Magyar romanticizmus« cimen éles támadást intéz az erdélyi magyar párt vezetői ellen. A lap szemére veti Ugron Istvánnak, hogy nem volt őszinte az ellenzéki pártokhoz, elsősorban a néppárthoz, amikor közeledést keresett és paktumot ajánlott föl nekik. »A ravaszság — irja az Indreparea — nem áll jól Töhötöm nemes leszármazottjainak, akikben lehetne annyi politikai okosság és szemérem, hogy nem bizzák sorsukat arra a pártra, mely nekik a legtöbb sebet osztotta. De ugy látszik, a magyar párt vezérei nem törődnek sokat a politikai erkölcsésel és ugy dolgoznak, mint prononszirozott ügynökök, akiknél az a legfontosabb: ki fizeti meg jobban őket. Ha a magyarok azt hiszik, hogy ez reálpolitika nagyon tévednek, mert ez, ha pillanatokra eredményesnek is látszik, a végén zsákuccába viszi Erdély magyarságát.« A magyar párt köreiben az Avarescu-párti lap kirohanása nagy megütközést keltett.

*

Mello Franco braziliai népszövetségi delegátus népszövetségi referátumában elismerte a kisebbségvédelem fontosságát. Jogok biztositását kivánta, a kisebbségi politika végső céljának az asszimilációt, vagyis a kisebbségi nemzeteknek a nemzeti államokba való beolvadását jelölte meg. Wlassics Gyula báró nagyszerü dialektikáju fejtegetése rámutatott ennek a felfogásnak a veszedelmeire. A ligák kongresszusát is élénken foglalkoztatta ez a kérdés. Dickinson elnök előterjesztette elutasitó emlékiratát Mello Franco felfogására vonatkozólag. Ezután Szüllő Géza dr. emelkedett szólásra és francia nyelven osztatlan figyelem között tiltakozott Mello Franco felfogásának érvényesitése ellen, továbbá az orosz Briandcsaninov és a csehszlovákiai német liga képviseletében Rauchberg professzor is. Jellemző hogy Franco felfogása mellett egyedül az olasz Gianini szólalt fel, aki kijelentette, hogy az Argentinában élő olaszok nem kivánnak kisebbségi jogokat. Szüllő Géza dr. azonnal válaszolt az olasz delegátus fejtegetéseire és megállapitotta, hogy lényegbeli különbség van az Argentinába önként kivándorolt olaszok és az akaratuk ellenére idegen államtestekbe kényszeritett kisebbségek között.

*

A Népszövetség ülésével kapcsolatban az egyik német lap azt irja, hogy bizonyos részről akciót inditottak hogy reformálják meg a Népszövetségnek a kisebbségi kérdésre vonatkozó rendelkezéseit. Az akció vezetői szerint, bár a Népszövetség alkotmánya, legalább is a kisebbségek védelmét illetőleg igen hiányos mégis módjában állana a Népszövetségnek hogy érvényre juttassa a kisebbségek jogait. A Népszövetség azonban a kisebbségi panaszok számára annyira bonyolult tárgyalási eljárást állapitott meg, hogy szinte lehetetlen a kisebbségek számára panaszaikat a Népszövetség elé juttatni. A panasztemelő kisebbséget a Népszövetség alkotmánya nem tekinti népjogi értelemben vett alanynak nem kezeli egyenjogu peres félként ugy, hogy a kisebbségi panaszok csak akkor kerülnek tárgyalásra, ha a Népszövetség tanácsának tiz tagja közül valamelyik magáévá teszi a benyujtott panaszt és elvállalja annak képviseletét. Eddig a tanácsban helyet foglaló államok közül egy sem mutatott vajmi nagy hajlandóságot és kedvet a kisebbségek sérelmeinek felkarolására. A tanács tagjainak ugyan nemcsak joguk és egyuttal kötelességük a kisebbségek helyzetének figyelemmel kisérése, a Népszövetség vezető-államai azonban eddig strucc-politikát folytattak. Másik hátránya a tárgyalási ügyrendnek az, hogy a Népszövetség csak olyan panaszokat akceptál, amelyek megfelelnek a következő öt feltételnek: 1. Meghatározott, a kisebbségi szerződés valamelyik határozmányát sértő esetre kell vonatkoznia. 2. Nem szabad forradalmi irányzatunak lennie. 3. A panaszt benyujtóknak kifogástalan módon igazolniok kell, hogy felhatalmazásuk van a kisebbség részéről a panasz benyujtására. 4. A panasz szövegének hangja nem lehet sértő. 5. Nem vonatkozhat res judicata-re. Az eljárás tehát felette nehézkes egyoldalu és legnagyobb részében titkos. Csak azok a tagállamok tehetnek javaslatot valamilyen panasz tárgyalására, melyek tagjai a tanácsnak is. Azonban éppen a tanácstagokat nem érinti a kisebbségek elnyomása és ezért az egész ajánlási rendszer illuzórikus. Tittoni volt miniszterelnök, Olaszország képviselője, 1920-ban ajánlatot tett, hogy a Népszövetség összes tagjainak jogunk legyen megvizsgálni a befutó panaszokat. A Népszövetség akkor ezt az inditványt elfogadta, 1923-ban azonban Csehszlovákia és Lengyelország javaslatára visszaállitotta a régi helyzetet, vagyis a panaszok megvizsgálására csak a tanácstagok jogosultak. Délafrika képviselője a Népszövetség második értekezletén javaslatot tett állandó népszövetségi kisebbségi osztály létesitésére. Gilbert Murray délafrikai delegátus javaslatát elvetették, akárcsak később Apponyi Albert gróf és Litvánia delegátusának hasonló tartalmu és célu inditványait.

Radics már nem haragszik az olaszokra

A miniszter feltünéstkeltő nyilatkozata a Secolóban

A milanói *Secolo* közli *Radics* István hosszabb nyilatkozatát, amelyet a miniszter a lap beogradi tudósitója előtt tett.

Radics kijelentette, hogy most már az a meggyőződése, hogy lehet teljes egyetértést teremteni Jugoszlávia és Olaszország között. Ebben a tekintetben ugyanaz a véleménye, mint Nincsicsnek. Semmiféle indiszkréciót sem követ el azzal, ha kijelenti, hogy az uralkodónak is ugyanez az álláspontja. Többé semmiféle irredentának sem szabad lenni. Ilyen feltételek mellett *a két ország szoros együttmüködésének olyanná kell válnia, hogy eltüntesse a közös határokat.*

Arra a kérdésre, igaz-e, hogy katonai konvenció létesitésén fáradoznak, Radics azt felelte, hogy maga is óhajt egy *defenziv jellegü katonai együttmüködést, amely kezdetben öt évre terjedne, utóbb meghosszabbitanák*, hogy végül szomszédi viszonyunk természetes formáju legyen.

A laptudósitó végül megkérdezte Radicstól, vajjon Nincsics tett-e ebben az irányban hivatalos lépéseket Rómában. Erre a kérdésre Radics a következőképen válaszolt:

— Bizonyos vagyok benne, amintbogy bizonyos vagyok abban is, hogy az egész kormány nézetét tolmácsolom, amikor Olaszországhoz való viszonyunkról azt mondom: *minden közelebb hoz és semmi sem választ szét bennünket.*

A közoktatásügyi miniszter nyilatkozata politikai körökben nagy feltünést keltett.

Elfogadták az épitésügyi tárca költségvetését

Ellenzéki panaszok az elhanyagolt utak miatt
A parlament ülése

Beográdból jelentik: A nemzetgyülés csütörtöki ülésén, amelyet negyedtizkor nyitott meg *Szubotics* Nikola alelnök, az épitésügyi minisztérium költségvetését tárgyalták.

Uzunovics Nikola épitésügyi miniszter ismertette azokat az ut- és hidépitési munkálatokat, amelyek költségei szerepelnek a budgetban. Fölemlitette, hogy az elmult évben tekintélyes összeget forditott a kormány délszerbiai, montenegrói és dalmáciai utak javitására.

A miniszter expozéja után *Kulenovics* Djafer muzulmán kritizálta az épitésügyi költségvetést. Rámutatott arra, hogy a boszniai utak milyen elhanyagolt állapotban vannak és hogy a Banjalukától Jajcéig terjedő utvonal, amely Déleurópa egyik legszebb pontja, valósággal járhatatlan. A hidak is rossz karban vannak Boszniában ugy, hogy emiatt a legutóbbi áradások alkalmával több emberélet pusztult el.

Srnec szlovén néppárti a szlovéniai utak állapotát tette szóvá. A százmilliós utépitési beruházásból csak kétmillió jut Szlovéniára. Bejelentette, hogy mivel bizalmatlan a kormány iránt, a költségvetés ellen fog szavazni.

Pivko dr. független demokrata megállapitotta hogy a kormány épitkezési politikája alig terjed tul Beográdon és környékén. Pivko szerint az utak rosszabbak, mint 1918 előtt voltak. A kormány az autóutakat is teljesen elhanyagolja.

Uroics és *Jagatics* horvát föderalisták szerint a kormány épitkezési politikáját a centralisztikus szempontok bénitják meg.

A délelőtti ülést az elnöklő alelnök háromnegyed kettőkor rekesztette be.

A délutáni ülésen folytatták az épitésügyi költségvetés vitáját. A szónokok *Rankovics* demokrata, *Vuletics* Száva montenegrói föderalista, *Jovics* földmivespárti, *Zsivkovics* Mihajló demokrata az utak rossz állapotáról beszéltek és főképen kerületeik kivánságait tették szóvá.

Uzunovics épitésügyi miniszter egy órás beszédben válaszolt ezután az ellenzék észrevételeire. Visszautasitotta az ellenzéki szónokok vádjait és hangsulyozta, hogy a kormány mindent megtesz az utak karbantartása érdekében.

A többség ezután elfogadta az épitésügyi minisztérium költségvetését, majd az elnök berekesztette az ülést. Pénteken a közlekedésügyi minisztérium költségvetését kezdi tárgyalni a parlament.

Dr. FÖLDES
MARGIT-CRÈM
PÚDER, SZAPPAN csodaszéppé teszi. ...ól mindenütt kapható.
Vezérképviselet: Heller, Vel.-Kikinda

Nemzetgyalázási vád

elkobzott hittankönyvek miatt

Pribicsevics Szvetozár közoktatásügyi miniszter korában rendeletileg eltiltotta az addig használatban volt magyarnyelvü római katholikus hittankönyvekből való oktatást.

Teodorovics Stanimir szrpszki-mileticsi népiskolai igazgató a miniszter rendeletét ugy értelmezte, hogy összeszedte az iskolában az összes katekizmusokat és elégette azokat.

Az egyik tanuló apja: Lotspeich József elment Teodorovics Stanimirhoz és visszakérte fia hittankönyvét. Amikor az iskolaigazgató közölte vele, hogy a könyvet megsemmisitette, ez annyira dühbe jött, hogy azt mondta az igazgatónak, ha nem kapja vissza a hittankönyvet, fia összes szerb iskolakönyveit az uccára dobja. Az igazgató szerint Lotspeich ezenkivül még sértő kifejezésekkel is illette őt.

A szombori kerületi törvényszék mult évi junius 16-án a szerb büntetőtörvény 103. és 104. §-ai értelmében *nemzetgyalázásért és hivatalnoksértésért* Lotspeich Józsefet *háromhavi fegyházra itélte.*

A noviszádi felebbviteli biróság *Araniczki* Stanko tanácsa csütörtökön *felmentette* a vádlottat, mert az inkriminált kifejezések nem hangzottak el a nyilvánosság előtt és azok különben sem meritik ki a nemzetgyalázás tényálladékát.

Dr. *Nikolics* Richard főállamügyészhelyettes semmiségi panaszt jelentett be.

A szadista férj

Egy beogradi uriasszony feljelentést tett férje ellen

Beográdból jelentik: A beogradi rendőrségen csütörtökön délelőtt megjelent egy fiatal uriasszony, aki feljelentést tett férje, I. Izidor ellen, hogy *állandóan korbáccsal veri és különféle testi fenyitékkel, perverz módon kinozza.*

A rendőrség a hatósági orvossal megvizsgáltatta I. Izidort, akiről megállapitották, hogy *közveszélyes, szadista*, beteg hajlamu ember és elmegyógyintézetbe kell szállitani.

A hatósági orvosi vélemény alapján a fiatal asszony *meginditotta a válópört férje ellen.*

Elnémult harangok

Sztaribecsejen sztrájkol a katholikus kántor és harangozó

Sztaribecséről jelentik: A szomszédos Csurugon a római katolikus hitközség képviselőtestülete eddig minden hónapban ötszáz dinár fizetést adott a kántornak, Sárközy Sándornak és havi kétszázötven dinárral javadalmazta a harangozót. A kántor már negyvenkét év óta kántora a községnek, két évvel ezelőtt nyugdijba ment és akkor a községgel megállapodott, hogy havi ötszáz dinár honoráriumért tovább is énekelni fog. Március elsején a hivek megtagadták a kántor és a harangozó fizetésének kiutalását, mire mindketten kijelentették, hogy a kántor nem énekel ezentul, a harangozó pedig nem fog harangozni mindaddig, mig a régi fizetésüket meg nem kapják.

Azok, akik megfizették hitközségi adójukat, követelik a párbér ellenében nekik kijáró harangozást és egyházi énekeket, minthogy azonban a hivők nagy része nem fizette meg a hitközségi adót és igy az egyházközség nem tudja fizetni a kántort és a harangozót, egyelőre sem ének, sem harangszó nem élénkiti és mélyiti a hivők áhitatát a sztaribecsei katolikus templomban.

KÉPTELEN KRÓNIKA

●■●

Delejezés és szédelejezés

A sashalmi csodatevő asszonyról többet beszélnek egy idő óta, mint a legaktuálisabb kéjgyilkosságról. Ennek az egyszerű falusi asszonynak a hire szinte napok alatt száguldotta be a világot, ma már külföldről jönnek hozzá gyógyulást váró betegek és hogy a »delejezés« üzletnek se utolsó, arra a legjellemzőbb, hogy *már konkurense is akadt a sashalmi asztalos feleségének* egy pesterzsébeti műszerész, névszerint *Klein* Vilmos ur személyében, aki szintén zenész, illetve delejes. Az embereknek mindig van valami abnormis passziójuk. És ezek között a véres, gyötrelmes szórakozások között a legeslegfrissebb babona: a delejes gyógyitás. Helyesebben szólva csak repriz ez, Mesmer ur után szabadon, aki a francia forradalom idején sorra delejezte a beteg idegzetü embereket és tizenhatodik Lajos alatt Páris minden hisztériás kurtizánja vele »kezeltette« magát. Az emberek akkor is fáradtak voltak, csordultig neuraszténiával, akárcsak ma. Ha *három ember* összetalálkozik, kilencféle betegséggel válik el és idegrendszerünk *annyira* finom, sőt tulfinomult, hogy minden szellőre reagál. Valaki kiejti előttem ezt a szót:

— Tüdőlebernyeggyulladás.

Mire én, aki az előtt soha nem vettem tudomást a tüdőlebernyegemről, a mellemhez kapok és jajgatva konstatálom:

— Tüdőlebernyeggyulladásom van!

Én tényleg: meg is kapom.

Ez a hipochondria.

Már most, ha akad egy *erős akarata* férfi, vagy nő, akiben én megbizom, akiben hiszek és rámordit:

— Maga nyavalyás képzelődő, kutya baja sincs!

Erre én felkendezve rájövök, hogy *meggyógyultam.*

Szamárság és naivitás azt hinni, hogy az ugynevezett »delejes asszony« *bacillusokat gyilkol és roncsolt testrészeket egészségessé varázsol a tiz körmével. Nem az ő keze gyógyit, hanem a mi gyengeségünk.* Az autószuggeszció érdekes esete ez, amikor egy idegen akarat parancsolja ki belőlünk a képzelt betegséget. Az exaltált, hisztériás tömeg valósággal ostrom alá fogta a sashalmi asszony portáját és minél többen hisznek benne, annál nagyobb az ő ereje. Szédelejgésnek lehetne nevezni ha a csodatevő nő nem ingyen csinálná. A nyomorékok, bénák, betegek ezrei tódulnak Sashalomra, akiken nem tudott segiteni a modern orvostudomány és akik az egyszerü parasztasszony kezétől várják az isteni egészséget.

A gyilkos lélek visszahurcolkodik

A kopenhágai gyorsvonaton egy fiatal leány utazott, aki egyedül ült az egyik elsőosztályu fülkében. Mikor a vonat elhagyta *Roskilde* királyi várost, a kalauz belépett a fülkébe és leoltotta a lámpát. Az utas csudálkozva kérdezte meg tőle:

— Miért oltja el a lámpát?

A kalauz nem válaszolt, bezárta a fülke ajtaját rárohant a nőre és csókolni kezdte. A leány rémülten védekezett, de a kalauz birokra kelt vele, leteperte az ülésre és csak a legkritikusabb pillanatban sikerült kimenteni karjai közül az időközben összesereglett utasoknak, akik betörték az ajtót és lefogták a dühöngő kalauzt. A kopenhágai rendőrség letartóztatta a bestiális férfiut, aki kihallgatása során a következő furcsa vallomást tette:

— Kérem, én nős vagyok, két gyerekkel, egész életemben a legszolidabban és a legrendesebben éltem, soha büntetve nem voltam, összes ösmerőseimmel a legjobb viszonyban vagyok. Hogy *én* azt a kislányt megtámadtam volna? *Az egyszerüen nem igaz, én nem emlékszem semmire.*

A rendőrtisztviselő itt közbeszólt:

— De hiszen tizenöt szemtanu igazolja, hogy ön erőszakoskodott azzal az urilánnyal!

A kalauz kétségbeesetten nyögött:

— Nem értem, nem értem, meg kell bolondulni! *Biztos, hogy engem láttak?*

— A tanuk esküvel bizonyitják.

— Akkor végem van. *Visszatért belém a másik!*

— Miféle másik? — csudálkozott a rendőrfőnök.

— A másik lelkem, elmult életemből. *Én ezelőtt háromszáz évvel ugyanis gyilkos voltam és felakasztottak.* Most már mindegy, bevallhatom az uraknak. Ettől féltem mindig. Egy spiritiszta szeánszon megjelent a másik lelkem és azt mondta, hogy vissza fog költözni a testembe.

A rendőrségen hihetetlennek találták a kalauz vallomását és megvizsgálták az elmeállapotát. Az orvos szerint a kalauz teljesen normális, egészséges ember. A kalauz, a vizsgálat végén könyörögve igy szólt az orvoshoz:

— Drága, jó doktor ur, vigyázzanak rám, mert *ezentul nem vállalok többé felelősséget magamért!*

A rendőrség tehát a biztonság kedvéért lecsukatta a spiritiszta kalauzt akibe visszahurcolkodott háromszáz esztendős gyilkos lelke.

(—.)

Gyilkosság a szük gyalogjáró miatt

Egy részeg telepes leszurt egy csantavéri földmivest

A csantaviri csendőrség a szuboticai ügyészség fogházába szállitotta *Sztanojlovics* Jován telepest, aki vasárnap délután megszurta *Sefcsics* Pál csantaviri földmüvest.

Sefcsics vasárnap délután három órakor feleségével látogatóba ment egy ismerősükhöz és szembetalálkozott Sztanojlovicsal. Sztanojlovics ittas volt és meglehetősen bizonytalanul egyensuyozta magát, ugy hogy Sefcsics a szük gyalogjárón nem tudta kikerülni és egy kissé meglökte. Sztanojlovics erre szidalmazni kezdte Sefcsicséket, majd bicskát rántott és meg akarta szurni Sefcsicset. A földmives és feleségе futásnak eredtek, de a szerencsétlen Sefcsics nem tudott elmenekülni, mert a csuszós járdán elesett.

A telepes, aki nyitott bicskával kergette Sefcsicset, most utolérte és az asszony szemeláttára teljes erővel a férfi hátába szurta a kést.

Az asszony segélykiáltásaira összegyült falubeliek nagynehezen lefegyverezték a dühöngő Sztanojlovicsot és átadták a csendőrségnek, amely Szuboticára szállitotta.

Sefcsics Pál életveszélyes sérülést szenvedett.

A becskereki katholikusok harca a hitközségi autonómiáért

Konfliktus a hitközség és az apostoli adminisztratura között
Viharokat várnak a hitközségi közgyülésen

Velikibecskerekről jelentik: A becskereki római katolikus hitközség közgyülését március 14-ikére hivják össze. A közgyülési meghivó nagy feltünést keltett a becskereki katolikusok között, mert a közgyülést az eddigi gyakorlattól eltérően *nem a hitközség elnöke, hanem a lelkész hivta össze anélkül, hogy az elnöknek arról tudomása lett volna.*

A mult év végén ugyanis a bánáti apostoli adminisztratura a hitközség alapszabályait hatályon kivül helyezte és uj alapszabályokat léptetett életbe. Az egyháztanács ekkor egyhangu határozattal állást foglalt az uj alapszabályokkal szemben és tiltakozott a hitközségi autonómia megszüntetése ellen.

A lojális szellem azonban mégis felülkerekedett és memorandummal fordult a püspökhöz, a hitközségi autonómia visszaállitása érdekében. A memorandumra nem válaszolt az adminisztratura, de a most megjelent közgyülési hirdetményt már az uj alapszabályok rendelkezése szerint, a plébános irta alá. Nyilvánvaló tehát, hogy *az egyházi hatóságok ragaszkodnak az uj alapszabályok érvénybentartásához.*

Az elégedetlenség emiatt most fokozott mértékben tört ki. Hétfőn este a katolikus polgárság legtekintélyesebb vezetői értekezletet tartottak és megállapitották hogy a *békés elintézés kisérlete meghiusultnak tekinthető. Kimondták, hogy a közgyülésnek ilyenmódon történt összehivását nyilt hadüzenetnek tekintik és a harcot felveszik az egyházközségi autonómia teljes visszaszerzéséért.*

A régi és az uj alapszabályok között *igen lényeges eltérések* vannak. A régi alapszabályok széleskörü autonómiát biztositottak a hitközség részére: a hitközség szabadon rendelkezett ingó és ingatlan vagyonával és e tekintetben az egyházi hatóságoknak még ellenőrzési joguk sem volt. A közgyülés választotta az egyházi tanácsot, a hitközségi elnököt és az összes funkcionáriusokat. A hitközség készitette el a költségvetést, elintézte az adófelebbezéseket, alkalmazta a kántort, karmestert, egyházfit és harangozót, megállapitotta a stólát. Az egyházi hatóságnak mindebbe nem volt beleszólási joga, a plébános az egyháztanács ülésén csak a hitéleti ügyekhez szólt hozzá.

Ezzel szemben az uj alapszabályok értelmében *a közgyülés egyetlen hatásköre az egyháztanács megválasztása,* de a tanács elnöke a hitközség mindenkori lelkésze és ugyszólván minden jog, ami azelőtt az egyháztanácsot, a közgyülést és a többi hitközségi szerveket megillette, a lelkész kezébe megy át. A világi elnök *egyedüli joga az egyháztanácsot a lelkész kivánságára ülésre összehivni. Az adófelebbezéseket nem a közgyülés, hanem a püspök intézi el.* A közgyülés és az egyháztanács minden határozata csak a püspök jóváhagyása után emelkedik érvényre. Az egyháztanács a vagyonkezelés tekintetében javaslatot tehet a főpásztornak. A kántor, egyházfi és a többi hitközségi alkalmazottak *csak a lelkész hozzájárulásával alkalmazható.* Az a hitközségi tag, aki nem kötött egyházi házasságot, nem bir passzív választói joggal.

Az uj alapszabályok tehát valójában felfüggesztik a hitközségi autonómiát. A vasárnapi közgyülésen, értesülésünk szerint, az elégedetlenek tiltakozni fognak a hitközségre ráoktrojált alapszabályok ellen és azokat érvénytelennek fogják nyilvánitani. A választáson azonban mégis résztvesznek, nehogy azokat válasszák be az egyháztanácsba, a kik az uj alapszabályok elfogadásának hivei.

A választáson előreláthatólag az ellenzéki lista fog győzni, amiből ujabb komplikációk származhatnak, mert az apostoli adminisztrátor valószinüleg nem fogja jóváhagyni a választást és felfüggeszti az egyháztanács müködését.

Vasuti tolvaj

aki megmenekül s mégis elfogják

Szerdán este a vrbászi vasuti állomás ügyeletes tisztviselője távirati értesitést kapott a feketicsi állomástól, amelyben figyelmeztették, hogy a Noviszad felé haladó személyvonaton két fiatalember utazik, akik *Borall* Emil beogradi biztositó intézeti igazgatótól *egy télikabátot és ötezer dinár értékü értéktárgyat loptak el a vonaton.* A távirat felkérte a vrbászi állomást, hogy a tolvajokat tartóztassák le és motozzák meg őket.

A vasuti tisztviselők a vonat megérkezése után azonnal hozzáláttak a vonat utasainak igazoltatásához. Az utasok egyenként szálltak le. Az igazoltatás során észrevették a vasutasok, hogy egy alak a vasuti kocsi hágcsójára kuszott majd leugrott és futni kezdett. A megszökött utas után hiába kutattak, *eltünt a sötétben.* A vasutasok már azt hitték, hogy nem sikerül elfogni a szökevényt, amikor csütörtökön reggel hét órakor észrevették, hogy egy bőrkabátos ember ugrott be a becsei vonat egyik kocsijába.

Rögtön átkutatták a vonatot és a bőrkabátos embert, aki nem tudta magát igazolni *átadták a rendőrnek.*

A bőrkabátos idegen a vallatás során tagadta a lopást, de amikor a sinek mentén megtalálták az elrejtett kabátot, amelyet előző nap menekülés közben eldobott, mindent bevallott.

A rendőrség előtt kiderült, hogy *Csuics* Ivánnak hivják. Bevallotta, hogy öt esztendeje él már vasuti lopásokból. 1920 óta az S. H. S. királyság valamennyi vasuti vonalán müködött már. Mindenütt lopott. Csuics Iván elmondta, hogy vinkovcei származásu, 25 éves, az iskola padjaiból került a zsebmetszői pályára. Állitólag nem volt büntársa s Borallt egyedül ő lopta meg.

Csuicsot átadják az ügyészségnek és széleskörü nyomozást inditanak teljes bünlajstromának földeritésére. A nála talált iratokból arra következtetnek, hogy rengeteg lopás terhelj a zsebtolvaj lelkiismeretét.

Szubotica közgyülése

Negyvenegy pont szerepel a pénteki közgyülés tárgysorozatán

Szubotica város kiszélesitett tanácsa a mult hó 16-ikáról elmaradt közgyülést március 12-én, pénteken délelőtt tiz órakor tartja meg. A közgyülés tárgysorozatán negyvenegy pont szerepel, amelyek közül a legfontosabbak a következők: A polgármester jelentése az elmult három havi ügymenetről; a városi tanács inditványa a tisztviselői házhelyek tárgyában; inditvány a Cigler-Kaics és Társa Párhuzamos-uccai házának megvétele tárgyában; a városi fogyasztási adókivetésről szóló uj szabályrendelet előterjesztése; dr. Brenner József városi ügyész, Piukovics Antal közgyám és Páncsics Miska városi irnok nyugdijazása. A közgyülésre Sztipics Lázár és dr. Piskulics Zvonimir tanácstagok terjesztettek be interpellációt.

Csütörtök este hat órakor a radikális-párti városi képviselők megbeszélésre ültek össze a városháza kis tanácstermében, amelyen a pénteki közgyülés tárgysorozatáról tanácskoztak.

A frankklisék rejtegetője megnevezte társait

Szendei László és Ulain Ferenc titokzatos megbeszélése — Nem az igazi kliséket juttatták a rendőrség kezére — Károlyi Imre gróf a vizsgálóbiró előtt is megtagadta vallomását Windischgraetz naplójáról — Gróf Sigray Antal kihallgatása a rendőrségen — A pénzügyminisztérium levélpapirján rendelte Gerő a franknyomógépet — A francia kiküldöttek megállapitották, hogy a nyugati pályaudvar ruhatárában megkerült ezerfrankosok friss nyomásuak

A franciák szerint a frankhamisitók tévutra akarják vezetni a hatóságokat

Budapestről jelentik: Csütörtök délelőtt olyan mozgalmas munka folyt a főkapitányságon, ami felülmulta még a frankügy nyomozásának első napjaiban tapasztalt lázas tevékenységet is. A jelek szerint

a nyomozás olyan fordulatok előtt áll, amelyek végre meg fogják oldani az eddig tisztázatlan kérdéseket is.

A rendőrség bizonyosnak tartja, hogy *a frankklisék rejtegetése miatt őrizetbe vett Szendei Lászlónak okvetlenül tudni kellett a Nyugati-pályaudvar ruhatárában megkerült hamis frankosonagok ügyéről is, mert*

csak egy irányból történhetett intézkedés arra nézve, hogy Szendei nevét tudomására hozzák az ügyészségnek és ugyanakkor közöljék azt is, hogy hol helyezték el a hamis bankjegyeket.

Szendei szerepe és a hamis frankok megkerülése között bizonyosan összefüggés van, ez az összefüggés azonban egyelőre egészen rejtélyes. Ebben a kérdésben

a francia kiküldöttek nagy meglepetésekre számitanak a legközelebbi napokban.

A francia rendőrtisztviselőknek ugyanis egy nagyon érdekes feltevésük van a megkerült 6674 darab hamis ezerfrankossal kapcsolatban. Az a névtelen levél, amely közölte az ügyészséggel, hogy a hamis bankjegyek a Nyugati-pályaudvar ruhatárában vannak, hangsulyozta, hogy *a hamisitványokat azért szolgáltatják ki, hogy a francia kiküldöttek végre eltávozzanak Magyarországról.* A francia rendőrtisztviselőknek az a feltevésük, hogy

a megkerült hamis ezerfrankosokat a legutóbbi napokban nyomták, hogy a keresett bankjegyek megtalálása után a franciák elhagyják az országot és ugyanezt a célt szolgálta Szendei nevének bejelentése is, mert tudvalevő, hogy a franciák nagy sulyt helyeztek a frankklisék előteremtésére.

A franciák feltevésüket azzal támasztják alá, hogy *amikor a bőröndben talált hamis ezerfrankosokat Sztrache főügyész szobájában megszámlálták, Reyèrenek,* aki a Banque France bankjegyszakértője, *feltünt,* hogy

a hamis ezerfrankosok papirja teljesen nedves és a festék olyan friss a bankjegyeken, hogy azok számlálás közben egészen elmázolódtak

és a franciák alig tudták a kezükről az odatapadt festéket lemosni. Ebből a francia kiküldöttek arra következtetnek, hogy *a bankjegyek egész friss nyomásuak,* mert egyrészt valószinütlennek tartják, hogy azokat földbe ásva, vagy más nedves helyen tartották volna, másrészt pedig azt állitják, hogy még ilyen helyen is meg kellett volna a nyomdafestéknek száradnia. Ezenkivül

gyanusnak tartják a francia kiküldöttek azt is, hogy Szendeit épen Dánér Béla, Windischgraetz védője jelentette fel az ügyészségen. Annál is inkább gyanus Szendei szerepe, mert a letartóztatott orvostanhallgató a bünügyi iratok másolásával be volt avatva a frankügy részleteibe

és gyakran járt az ügyészségen is az ugynevezett frankirodában, éppen *Dánér* Béla megbizásából.

A francia kiküldöttek csütörtökön tudomására is hozták a budapesti rendőrségnek ezeket az észleleteiket és azt a feltevésüket, hogy

a frissen nyomott hamis bankjegyek beszolgáltatásával és Szendei feljelentésével csak őket akarják megtéveszteni és eltávolitani az országból, az elrejtett hamisitványokat, valamint a kliséket pedig továbbra is biztos helyen őrzik.

A rendőrségen nagy meglepetést keltett a franciák bejelentése és *minden intézkedést megtesznek, hogy ennek a feltevésnek alaptalanságát bebizonyitsák,* mert a magyar hatóságokat is kellemetlenül érinti, hogy *a franciák* — amint a bejelentésükből következtetni lehet — *továbbra is ellenőrizni akarják a nyomozás munkáját.* A rendőrség a franciákkal szemben azt hiszi, hogy Szendei László tulajdonképpen ártatlan és azok, akik résztvettek a frankhamisitásban és most attól tartottak, hogy szerepük kiderül, *Szendeit használták fel arra, hogy a Nyugati-pályaudvar ruhatárában elhelyezze a náluk őrzött hamis ezerfrankosokat,* valamint rábirták Szendeit arra is, hogy *vállalja magára, hogy ő rejtegette a frankkliséket.* A nyomozás ezeknek a kérdéseknek a tisztázására most fokozott erővel indul meg.

Ujabb kihallgatások a rendőrségen

Csütörtökön délelőtt tiz órakor megjelent a rendőrségen *Fehér* Elemér nyugalmazott államtitkár, a pénzügyminisztérium volt osztályfőnöke, akit *a bécsi Carmine-cégnél rendelt tégelysajtóra vonatkozólag hallgattak ki.* Elsősorban arra nézve intéztek kérdést a nyugalmazott államtitkárhoz, hogy a frankügy kipattanása óta *miért ment nyugdijba,* amire azt felelte, hogy miután a törvényben előirt szolgálati ideje letelt, kérte nyugdijazását. Ezután *Royère* francia rendőrtiszt azt kérdezte Fehértől, hogy mit tud arról a gépről amelyet Gerő a bécsi Carmine-cégnél rendelt. A nyugalmazott államtitkár erre a kérdésre nem tudott választ adni és kijelentette, hogy *a Térképészeti Intézet önálló hatáskörü intézmény volt,* a melynek ügyeiért az intézet vezetői felelősek. Arra a kérdésre, hogy a tégelysajtó hogyan érkezhetett vámmentesen a Térképészeti Intézetbe, Fehér kijelentette, hogy ez a vámhivatal dolga, arra pedig, hogy

Gerő miképen intézhetett a bécsi céghez olyan megrendelő levelet, a melyen a pénzügyminisztérium illetékes osztályának felirata volt,

a nyugalmazott államtitkár azt felelte, *hogy a Térképészeti Intézetnek ugyanilyen levélpapirosa volt.* Hasonló kitérő választ adott Fehér államtitkár arra a kérdésre is, hogy a pénzügyminisztériumban *miért nem vették leltárba a Térképészeti Intézet uj gépét.*

Czeglédi Istvánt, Windischgraetz sofőrjét hallgatták ki ezután a rendőrségen akihez főképp arra nézve intéztek kérdéseket *hogy tud-e arról,* vajjon Szendei érintkezett-e Windischgraetzzel, továbbá van-e valami tudomása a hamis frankok megkerülésével kapcsolatban. Czeglédi kihallgatása másfélóráig tartott, azonban nem vezetett eredményre. Elsősorban azt akarták megtudni Czeglédi*től,* hogy *Windischgraetz szolgálatában kiktől és kiknek kézbesitett csomagokat,* mire a sofőr kijelentette, hogy csomagokat sohasem vitt, csak Mészárostól vitt egyszer egy ivet Windischgraetznek, amelyen nevek, köztük Nádossy voltak feljegyezve.

Még Czeglédi kihallgatása közben érkezett a rendőrségre

gróf Sigray Antal, akit a francia kiküldöttek jelenlétében Lakatos rendőrtanácsos másfél órán keresztül hallgatott ki,

főképpen a Friedrich-vacsorán történtekre nézve. Sigray vallomásának részleteiről semmi sem szivárgott ki, ugy látszik azonban, hogy *a francia rendőrtisztviselők nagy fontosságot tulajdonitanak Sigray vallomásának,* mert a kihallgatás után izgatottan átsiettek *Katona* Rezső rendőrfőtanácsoshoz, akivel *a Sigray vallomása következtében* szükségesnek látszó további intézkedéseket beszélték meg.

Szendei beismerő vallomása

Délelőtt megjelent a rendőrségen *Ulain* Ferenc dr., Windischgraetz egyik védője, aki vállalta *Szendei* László orvostanhallgató védelmét és vele erre vonatkozólag megbeszéléseket folytatott. A megbeszélés után Ulain a következőket mondotta az ujságiróknak:

— Tessék kérem tudomásul venni, hogy *holnap, azaz pénteken délelőtt én fogom személyesen beszolgáltatni a frankkliséket.*

Az ujságirók csodálkozó kérdéseire Ulain a következőképpen magyarázta meg kijelentését:

— Szendei közölte velem azt a vidéki helyet és azt a személyt, ahol a frankkliséket megtalálhatom

és egyben felkért Szendei arra, hogy én személyesen lépjek érintkezésbe az illetővel, aki *nekem készséggel rendelkezésemre bocsátja a nála elrejtett frankkliséket.*

Ezek a frankklisék nem azok, amelyekről a most szóban forgó hamisitványok készültek.

Ezek az ugynevezett *Mészáros-féle kövek, amelyeket annakidején Schulze készitett a frankhamisitás céljaira.* Ezeket a kőkliséket maga grói *Teleki* Pál is látta és mutatta meg *Gerő* Lászlónak és Gerő László ezekre jelentette ki egész kategórikusan, hogy alkalmatlanok a hamis frankosok előállitására.

A francia kiküldöttek Ulain nyilatkozatából arra következtetnek, hogy

a frankklisékkel is félre akarják vezetni a hatóságot, mert ezekből is rendelkezésre áll egy valódi és egy hamis példány.

A rendőrség csütörtökön ujból kihallgatta *Szendei* Lászlót, aki végre beismerő vallomást tett és

megnevezte mindazokat, akik a frankklisék megrendelése, készitése és szállitása körül tevékeny munkát végeztek.

Szendei vallomása *sok uj értékes adat* birtokába juttatta a rendőrséget, amelyeknek alapján a detektivek már meg is kezdték munkájukat.

Gróf Károlyi Imre a vizsgálóbiró előtt

Dr. *Lengyel* Ernő, a frankhamisitás bünügyének vizsgálóbirája csütörtökön délelőttre maga elé idézte grói *Károlyi Imrét* kihallgatása végett. Gróf *Károlyi* Imre *Ulain* Ferenc társaságában jelent meg a vizsgálóbirónál, akinél több mint egy óra hosszat tartózkodott. A vizsgálóbiró Károlyit elsősorban *a Windischgraetz-féle naplóra vonatkozóan hallgatta ki.*

A kihallgatás után *Károlyi* Imre gróf a következőképpen nyilatkozott:

— Érdemleges vallomást nem tettem, a bünvádi perrendtartásra való hivatkozással

megtagadtam a vallomástételt azzal, hogy a fölmentést nem kaptam meg attól az illetőtől, akinek lekötöttem magamat.

Ha a szavamat megszegném, szégyen háramlana rám. A vizsgálóbiró előtt ezt a kijelentésemet esküvel is megerősitettem. A vizsgálóbiró jegyzőkönyvbe vette kijelentésemet.

Windischgraetz fegyelmi büntetése

Az ügyészség csütörtökön *fegyelmi büntetéssel sujtotta Windischgraetz Lajos herceget,* aki azáltal, hogy a fogházból feljegyzéseket csempészett ki, fegyelmi vétséget követett el. Az ügyészség a vétség megitélésénél enyhitő körülménynek vette, hogy Windischgraetz védőjének adta át a fogházban irt feljegyzéseit, ezért enyhébb büntetést szabott ki. Hogy tulajdonképpen *mi ez a büntetés, azt titokban tartják.*

A franciák cáfolnak

A frankcsomaggal kapcsolatban elterjedt hirekkel szemben Royer *Collard* nyilatkozatot tett közzé, melyben kijelenti, hogy ujságirók előtt egyáltalán nem beszélt arról, hogy *a megkerült frank bankjegyek friss nyomásuak.* Ezek a hirek — mondja a nyilatkozat — a fantázia szülemények, a megkerült hamis ezerfrankosokon a festék *teljesen száraz volt,* de ezenkivül még sok más körülményből a leghatározottabban arra lehet következtetni, hogy a bankjegyek azok közé a hamisitványok közé tartoznak, melyeket Windischgraetz emberei külföldön értékesiteni akartak.

Incidens
a népszövetségi tanács ülésén

Genfből jelentik: A Népszövetség tanácsának csütörtöki délutáni ülésén kisebb incidens folyt le. Az ülést délután három órára hivták össze; közvetlen három óra után megjelentek a teremben Briand, Chamberlain, Vandervelde és a többi meghivott delégátus, csupán Brazilia képviselője, Mellon Franco hiányzott. Az elnök nem nyitotta meg az ülést, várt Mellon Franco érkezésére, amikor azonban eltelt negyed óra és a braziliai delégátus még mindig nem jelent meg, az ülést nagy izgalmak között megnyitotta. Időközben a Népszövetség főtitkára minden számbajöhető helyen kereste Mellon Francot, de sem szállodai lakásán, sem a Salle Reformation termeiben nem találta. A braziliai delégátus, aki ugylátszik tüntetően maradt távol, csak az ülés közepén került elő és jelent meg a teremben. Az eset nagy izgalmat keltett, mert ilyen incidens csak egy izben fordult még elő, amikor *Benes* fatális véletlen folytán távol maradt az ülésről, a hozott határozatok azonban Cseh szlovákiára nézve is kötelező erővel birtak.

Mellon Franco egyébként felkereste a német delégáció szállását és hosszasan tanácskozott *Luther* kancellárral és *Stresemann* külügyminiszterrel. Brazilia — hir szerint — Németország felvétele ellen készül szavazni, hasonlóan az olasz delégátus is, akinek magatartása igen megnehezíti Chamberlain munkáját.

Nagy publikum előtt fosztották ki egy beográdi bank kirakatát

Beogradból jelentik: Vakmerő betörés történt a beogradi banknegyed kellős közepén, a Knez Mihajlova-uccai *Napoleon* pénzváltóüzletben. Délben, amikor az üzlet tulajdonosa és személyzete távol volt, a betörő az udvar felől benyomta a helyiség ajtaját és a kirakat előtt járó-kelő néptömeg szemeláttára dolgozni kezdett. Felnyitotta azt a fiókot, ahol a bankár napközben a pénzét szokta tartani, itt azonban semmit sem talált. Ekkor a nagy páncélszekrényt próbálta felnyitni, de ettől a szándékától csakhamar elállott és a kirakathoz ment. *A betörő kényelmesen összeszedte a kirakatban levő bankjegyeket, arany és ezüstpénzeket és az egész készletet zsebrerakta.* Mindössze két olasz ötlirás bankjegyet és néhány értékpapirt hagyott meg a helyén. Úgy látszik nem bizott a lira szilárdságában. Az ellopott pénzek közt volt dollár, angol font, magyar korona, román lei, összesen mintegy nyolcezer dinár értékben.

A járókelők, akik látták a betörő munkáját, azt hitték, hogy a tulajdonos van az üzletben. A rendőrség meginditotta a nyomozást, de a tettesnek eddig még semmi nyoma.

A bünpártoló katonai ügyész

Fényes László ujabb sajtóperé

Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék Schadl-tanácsa csütörtökön tárgyalta Fényes László ujabb sajtóperét. Fényes 1925-ben, a Somogyi és Bacsó-gyilkosság évfordulóján, a Népszavában cikket irt, amelyben élesen megtámadta Litomericky Nándor őrnagy-ügyészt, akiről azt irta, hogy bünpártolást követett el, amikor a Somogyi és Bacsó-gyilkosság ügyében a tárgyi bizonyitékokkal szemben elfogadta a gyilkossággal vádolt katonatisztek egyszerü alibi-bizonyitását.

A tárgyaláson Fényes László kijelentette, hogy nem érzi magát bünösnek. A vádakat ma is fentartja és kérte, hogy a biróság rendelje el *a valódiság bizonyitását.*

— Litomericky — mondotta Fényes — tu'ment azon a mértéken, amit *ügyészi baklövésnek lehetne minősiteni.* A vizsgálat során olyan magatartást tanusitott, amelyből feltétlen meg lehet állapitani, hogy *tudatosan bünpártolást követett el.* Nem hiszem, hogy az az ujabb eljárás, amelyet a szociáldemokrata párt erélyes fellépésére inditott meg a katonai biróság, tisztázni fogja az ügyet, mert Litomerickynek *már sikerült ugy összekuszálni a gyilkossági bünügy szálait,* hogy ezekután nem valószinü, hogy a gyilkosok el fogják venni méltó büntetésüket.

Az elnök erélyesen rendreutasitotta Fényes Lászlót, majd Vámbéry Rusztem, dr. Fényes védője terjesztette elő a valódiság bizonyitására vonatkozó kérelmét. Utalt arra, hogy a *rendőrségi jegyzőkönyvek eltüntek a katonai ügyészségen,* ahol általában ugy vezették a vizsgálatot, hogy a gyilkosság tetteseit ne lehessen megállapitani. Litomericky őrnagy-ügyész kezében voltak a bizonyitékok. Megállapitották a *halálautó számát* és abban megtaláltak egy véres nadrágot, amely minden kétséget kizáróan — mint kiderült — *Megay László hadnagyé* volt. Ennek ellenére az ügyész nem helyezte vád alá a katonatisztet, hanem elfogadta azt az együgyü alibi-mesét, amelyet Somogyi és Bacsó gyilkosai találtak ki, hogy a büntetés alól szabaduljanak.

Az ügyész ellenezte a valódiság bizonyitását. A biróság határozatát március 20-án fogja kihirdetni.

Sztojadinovics pénzügyminiszter

szombaton számol be amerikai tárgyalásairól

Megindult az akció a radikális párt elégedetlenjeinek leszerelésére

Beogradból jelentik: Dr. *Radonics* Jovan szubotica radikális képviselő, a pénzügyi bizottság elnöke influenzában könnyebben megbetegedett és ezért nem volt még alkalma arra, hogy *Sztojadinovics* pénzügyminiszterrel ennek visszaérkezése óta tanácskozzék. Ezek elé a tanácskozások elé nagy érdeklődéssel tekintenek politikai körökben, mert ezek lesznek hivatva *tisztázni azt a viszonyt, amely a többségi pártok és a pénzügyminiszter között fennáll.*

A radikális párt szombat délután tart ülést, amelyen *Sztojadinovics pénzügyminiszter beszámol külföldi utjáról.* A beszámoló elé nagy várakozással tekintenek, miután a pénzügyminiszter ellen saját pártjában is van bizonyos ellenséges hangulat. Az elégedetlenek leszerelésére megindult most az ellenakció a pártban és azt hiszik, hogy ez sikerülni is fog annál is inkább, mert hir szerint *Pasics miniszterelnök is Sztojadinovics pénzügyminiszter mellett foglal állást.*

A pénzügyminiszter csütörtökön nem jelent meg a parlamentben, csupán a radikális klubban tartózkodott rövid ideig, majd a délelőtti órákban felkereste Pasics miniszterelnököt, akivel *közel három óra hosszat tanácskozott.* Délután Sztojadinovics pénzügyminiszter *Őfelségénél jelent meg kihallgatáson* és referált külföldi tárgyalásairól.

A SASHALMI DELEJES ASSZONY GYÓGYKEZELTETI MAGÁT

Orvosi bizottság vizsgálta felül a delejes asszony gyógyitó képességeit

Budapestről jelentik: A sashalmi csodatevő delejes asszony körül egyre fokozódik az érdeklődés. Sashalmon már napok óta óriási tömeg tartja megszállva Wunderlichék házát. Nemcsak Budapestről és a környékbeli falukból, hanem dunántuli községekből, sőt Csehszlovákiából is egymásután érkeznek betegek, akik a sashalmi szabómester feleségének titokzatos képességeitől várják a gyógyulást. A szerdai napon olyan hatalmas tömeg gyült össze a csodatevő asszonynál, hogy az képtelen volt a gyógykezelést folytatni, *titokban elhagyta Sashalmot és felutazott Budapestre. Wunderlichné maga is beteg lett a sok munkától és gyógykezelteti magát egy pesti orvossal.* A látogatók között nemcsak egyszerü falusi asszonyok és férfiak vannak, hanem jól öltözött urinők, sőt néhány arisztokrata hölgy, akik autón mentek ki Sashalomra.

Wunderlichné, a sashalmi delejes asszony — mint ismeretes — kérte, hogy a vármegyei bizottság vizsgálja felül és kijelentette, hogy hajlandó a bizottság előtt gyógyitásokat végezni. A sashalmi szabómester felesége csütörtökön délelőtt megjelent Budapesten a vármegyei tiszti orvos hivatalában, ahol a vizsgálatot megtartották.

A vizsgálatot dr. *Dempsa* Pál tiszti-főorvos végezte dr. Schützenberger járásorvos segédletével. A bizottságban helyet foglalt maga *Ágoraszto* alispán is és még több vármegyei tisztviselő. A delejes asszony elé több beteget vezettek, az egyiknek a feje fájt, a másik csuzos bántalmakról panaszkodott, a harmadik pedig nagyot hallott. A *„gyógykezelés" után a betegek megkönnyebbülésről beszéltek.* Budai Józsefről, aki azelőtt igen rosszul hallott, megállapitották, hogy ha delejezés után vele szemben állva beszéltek hozzá, akkor minden kérdésre feleletet tud adni, ha mögötte beszélnek, akkor azonban már nem hall oly jól.

A bizottság a felülvizsgálatról jelentést tesz a belügyminisztériumnak, mely dönteni fog, hogy a sashalmi delejes asszony folytathatja-e tovább a kuruzslást.

Az uj francia pénzügyminiszter módositja a szanálási javaslatokat

A Briand-kormány kedden mutatkozik be a kamarában

Párisból jelentik: Az uj kormány tulajdonképpen egy parlamenti pártnak sincs egészen inyére. Minden oldalon találnak rajta kivetni valót.

A sajtó általában ideiglenesnek tekinti a mostani kabinetet,

de nagyon helyesen jellemzi azzal, hogy Briand már nem egyszer átmeneti kormány élén hosszu ideig tartotta magát felszinen és mélyreható problémákat oldott meg. Általános megnyugvást kelt azonban, hogy olyan gyorsan sikerült a kibontakozást megtalálni és Briand ismét Genfben van, mert a népszövetségi tárgyalásokon máris érezték fölényes taktikájának hiányát.

A kartelpártok neheztelnek, amiért bevette kabinetjébe Raoul *Peret* volt kamaraelnököt. Nem tudják neki megbocsátani, hogy hátat fordított a kartelnek és segitett megbuktatni a Painlevé-kormányt.

A jobboldairól viszont Malvy belügyminiszter ellen zudulnak föl,

akit még mindig »hazaárulónak« tartanak. Az az egy bizonyosnak látszik, hogy Briand külpolitikája jobbfelől épugy, mint balfelől támogatásra számithat, annál

hevesebb harcok várhatók a pénzügyi politika terén.

Az *Echo de Paris* tudni véli, hogy

Peret, az uj pénzügyminiszter, végleg elejtette a fizetési adót és beéri takarékossági intézkedésekkel és az örökösödési adó felemelésével.

Az uj pénzügyminiszter az Eclairnek igy nyilatkozott:

— Fizetési adó? Ne is gondoljunk rá többé és ne vesztegessünk rá több szót. Én magam szivesen látom, ha sikerül egy termelési adót behozni, de félek, hogy ez gyakorlatilag nem könnyen vihető keresztül. Azt az egyet azonban hangsulyozom, hogy ezekben a kérdésekben a demagógiának nem lehet szava.

Már két interpellációt jelentettek be

a jövő keddre, amikor Briand az uj kormány élén bemutatkozik a kamarának.

Ybarnegaray képviselő a jobboldalról a kabinetalakitás körülményei felől érdeklődik és Castanet képviselő azt kérdezi, hogy milyen intézkedéseket tervez a kormány a liszt és kenyér drágaságának letörésére.

Többezer pör

indul a kendergyárak ellen

A próbatilolások a termelők javára ütöttek ki

A kendergyárak és kendertermelők harcából kifolyólag — mint már megirtuk — Burics Iván dálnai földbirtokos pört inditott a vajszkai »Jugoszláv Kenderipar r.-t.« ellen. A per kisérleti pernek volt szánva, amelynek kimeneteléitől teszik függővé a kendertermelők, hogy a kenderárak megállapitása iránt inditanak-e keresetet a gyárak ellen.

A noviszadi tőzsdebiróságon február 19-ikén megtartott tárgyaláson a szakértők homlokegyenest ellenkező véleményt nyilvánitottak és ezért a tőzsdebiróság elrendelte, hogy a kulpini, odzsaeli és vajszkai gyárakban rendezzenek *próbatilolásokat.*

Dr. *Stefanovics* Zsarkó nyugalmazott polgármester, a noviszadi tőzsde kormánybiztosa, *Matics* Milorád tőzsdetanácsos, a tőzsdebiróság tagja, dr. *Borota* Branimir, a tőzsde jogügyi titkára és *Stefan* Mihály, a csébi kendergyár technikai munkavezetője március 5-én Kulpinba, 6-án Hódságra és 8-án Vajszkára szálltak ki, hogy a biróság határozatának megfelelőleg próbatilolásokat végezzenek. A próbatilolások a következő eredménnyel végződtek:

Kulpinban 550 kiló áztatott kenderből — amely 688 kiló zöld korónak felel még — 15.7%, illetve 107.5 kiló volt a hozam. Ebből 53 kiló (49%) kenderfonal és 54½ kiló (51%) kenderkóc készült. Ez a próbatilolás a legrosszabbminőségü kenderből készült.

Ugyanott még egy próbát eszközöltek és pedig *átlagosan jó* áztatott kenderből. Az utóbbi esetben 550 kiló áztatott kenderből (ez 688 kiló zöld korónak felel meg) 110 kiló (15.9%) volt a hozam és abból *84 kiló (77%) fonal és 26 kiló kóc (23.6%) készült.*

Hódságon 1000 kiló áztatott kenderből, amely 1250 kiló zöld korónak felel meg, 202 kiló (16.1%) volt a hozam és ebből *142 kiló fonal* (70.3%) és 60 kiló kenderkóc (29.7%) készült.

Vajszkán 10 métermázsa *közepesnél rosszabb* minőségü áztatott kenderből, amely 1250 kiló zöld korónak felel meg, 180 kiló (14.4%) volt a hozam és abból 86 kiló (47.7%) fonal és 94 kiló (52.3%) kóc készült.

A tőzsdeperben eldöntésre kerülő *próbaper* elérelátható kimenetele után *több ezer tőzsdeper* fog a gyárak ellen megindulni, hacsak azok költségkimélés szempontjából eleve nem fogják az őszkor önkényesen megállapitott kenderárakat megfelelően kiegészitni és a termelőknek kifizetni.

A fiu büne

Fejbeszurta az apját, mert verte az anyját

Becskerekről jelentik: Domján Pável malt-torákl földmives állandó családi perpatvarban élt a feleségével. A mindennapos civakodás a legutóbbi időben verekedéssé fajult.

A napokban Domján ujból véresre verte a feleségét a fia szemeláttára. A fiatal gyereket ez a látvány annyira indulatba hozta, hogy kifutott a konyhába, kést ragadott és azzal apjára rontott, akinek a fején sulyos sebet ejtett. A rendőrség meginditotta az eljárást.

HIREK

Menetrend

Idegen városok és országok incselkednek csábitón és misztikusan a menetrend gyürött lapjairól. A legizgalmasabb olvasmány ez a szürke, unalmas könyv, amelyben sokezer város neve sorakozik rejtélyesen egymásután, mint az ezeregyéjszaka ismeretlen csodái. Kis falvak és nagy világvárosok üzennek a menetrend betüoszlopaiból csábos hivással: Gyere hozzánk örök vándor, várunk és uj szépségeket igérünk mohó szemeidnek.

Soha ki nem elégülő vágyakozással lapozzuk az ócska menetrendet, a tér és idő szük börtönében vergődő fegyencei az élet mindennapi robotjának. Csak fel kellene ülni a vonatra és holnap Velence ezer szépsége lenne a miénk, holnapután pedig már Párisban szállnánk le a Gare de l'Est-en... Expresszek és gyorsvonatok száguldják át a földtekét, a nagy óceánokon luxushajók szelik a hullámokat, óh, nagy a világ és szép és mindenhová el lehetne jutni, de köt bennünket az a hely, ahol a szerencsés véletlen partradobott és olyan nehéz szabadulni a sulyos bilincsekből...

A menetrend csábitóan beszél az ismeretlen szépségekről, amelyeket még nem láttunk és ahová el kellene mennünk. Mint a régi kinai irás misztikuma, ugy sorakoznak a városnevek mellett kis rajzok, hajók, postakürtök és más furcsa magyarázatok, amelyekből a fantáziánk fölépiti a képet: innen hajóközlekedés visz tovább, onnan csak posta-autóval lehet továbbjutni és lassacskán feléled bennünk elevenen és a valóság illuzióját keltve az utazás láza: a távoli mezők, ismeretlen hegyek, végtelen vizek és kis vasuti őrházak végnélküli rohanása és a vasuti fülke ablakából látjuk az örökké táncoló telefon-drótokat is, amelyek szeszélyesen emelkednek és szédülten buknak alá. Sürgés-forgás, idegen arcok, országhatárok, amelyeken álmos finánccok bontják a csomagjainkat, uj városok, ismeretlen országok és misztikus világrészek...

Mennyi szépség van a világon, amit sohasem láthatunk meg, mennyi jóság, ami sohasem lehet a miénk, mennyi misztikus ismeretlen, amihez nem lehet közelférkőzni... Az élet tengerének egy helyhez láncolt galyarabjai vagyunk és csak a vágyaink szabadok, csak a képzeletünk csapong túl határokon, óceánokon ismeretlen városok és országok felé, mi magunk csak a menetrendet lapozgatjuk, mint a rab, akinek a cellaablakon beszürődő fénye napsugár maga az egész ragyogó élet és szabadság.

De jó azért a cella-rácsokon hunyorgó szemmel kibámulni... Jó a menetrend rejtélyes labirintusában elszédülni és terveket szőni, hogy talán eljutunk még valahová... Jó olvasmány a szürke menetrend, amelynek lapjairól kis szépséget, uj élményeket lopunk magunknak, hogy a szürke hétköznapok monoton didergéséből felmelegedjünk. Szépek a vágyak is és simogatóan vigasztal a reménység, hogy holnap talán már Itália földjén ringat bennünket a gyorsvonat uj szépségek felé.

(l. f.)

*

— Pasics nyolcvanadik születésnapjának megünneplése. Beogradból jelentik: A Pasics miniszterelnök nyolcvanadik születésnapja alkalmával megtartandó ünnepségek radikális párti rendező-bizottsága Jankovics Velizár elnöklésével csütörtökön ülést tartott. A bizottság elhatározta, hogy a titkári teendőkkel Zsivotics Vukasin külügyminiszteri tisztviselőt bizza meg. A bizottság az ünnepségek munkálataiba bevonja a radikális párt vidéki szervezeteit is.

— A városi közigazgatási bizottság ülése. Csütörtökön tartotta a városi közigazgatási bizottság rendes havi ülését Gyorgyevics Dragoszláv főispán elnöklete alatt. Az ülésen az állami közigazgatás hivatalos vezetői előterjesztették jelentéseiket az elmult hónap ügykezeléséről. A jelentéseket a bizottság tudomásul vette.

— Az 1905. évbeli ujoncok bevonulása. Becskerekről jelentik: A katonai parancsnokság átiratot intézett a becskereki katonai ügyosztályhoz az 1905. évfolyambeli ujoncok bevonulásáról. A besorozott bánáti gyalogosok március 28. és 29-ik napján kötelesek bevonulni a 10., 33., 37. és 46. gyalogezredekhez.

— A Pribicsevics-párt népgyülése Novibecsejen. Beogradból jelentik: A Pribicsevics-párt husvét vasárnapján Novibecsejen népgyülést fog tartani. A népgyülésen részt vesz Pribicsevics Szvetozár is.

— Pavlovics István törvényszéki elnök hivatalvizsgálata Szentán. Pavlovics István, a szuboticai kerületi törvényszék elnöke Schreiber Dávid irodaigazgató kiséretében csütörtökön Szentára utazott az ottani járásbiróság ügykezelésének megvizsgálása végett. A törvényszéki elnököt távollétében Láner Antal törvényszéki biró helyettesiti.

— A jugoszláv konzulátusok átszervezése. Becskerekről jelentik: A külügyminisztérium leiratot küldött a becskereki kereskedelmi és iparkamarához, melyben közli, hogy a jugoszláv konzulátusokat át akarják szervezni és felhivja a kamarát, hogy szakvéleményével együtt terjessze elő kivánságait is arra nézve, hogy a konzulátusokat miképen lehetne ugy átszervezni, hogy azok az ország kereskedelmi érdekeit a legmegfelelőbben szolgálhassák.

— Kinevezés. A közoktatásügyi miniszter Mártha Bojana csókai tanitónőt Szentára helyezte át tanitónőnek.

— Uj rendelet az állampolgárság ügyében. Szomborból jelentik: A belügyminiszter rendeletet adott ki az alispáni hivatalnak, amelyben kimondja, hogy állampolgároknak csak azokat lehet tekinteni, akik 1910 január elsője előtt az ország területén laktak. A rendelet szerint az, hogy valaki állami tisztviselő, vagy katona, még nem tekinthető állampolgárnak. A rendelet megtiltja, hogy az állampolgársági törvény életbelépéséig községi illetőségi bizonyitványt kiadjanak olyanoknak, akiknek állampolgársága vitás.

— Halálozás. Noviszadról jelentik: Oiner Mihály köztiszteletben álló noviszadi kereskedő életének nyolcvanegyedik évében, rövid szenvedés után szerdán meghalt. Az elhunyt évtizedeken át egyik vezetőtagja volt a noviszadi zsidó hitközségnek. Temetése csütörtökön délután ment végbe nagy részvét mellett.

— Klárija községet elvágták a világtól. Becskerekről jelentik: A román határon fekvő Klárija község a határrendezés óta igen kedvezőtlen helyzetbe jutott, mert sem vasuti, sem egyéb közlekedése nincs. Zsombolya vasuti kapcsolatát elvágta a határ, a többi nagyobb állomásokat pedig a rossz országutak miatt nem tudja megközelitení. A községből ezért küldöttség ment Becskerekre az alispánhoz, azzal a kéréssel, hogy legalább a Crnjára vezető utat hozzák rendbe. Krsztics Vásza alispán kijelentette, hogy méltányolja a küldöttség kérését, de ebben az évben már nem teljesitheti, mert a költségvetésben erre nincs fedezet. Megigérte, hogy legközelebb módot fog ejteni a megfelelő fedezet előteremtésére.

— Összetépte a rossz szerződést. Kiss Antal novakanizsai gazda 1923 nyarán százezer dinárért megvette Hegedüs Ilona novakanizsai lakos 12 és fél hold földjét, később azonban megbánta a vételt, mert közben a föld ára visszament. Kiss 1923 október 9-én elment dr. Perényi Lajos novakanizsai ügyvédhez, akinek irodájában az adásvételi szerződés megköttetett és megkérte az ügyvédet, hogy mutassa meg neki a szerződést, valamit meg akar benne nézni. Az ügyvéd gyanutlanul odaadta, mire Kiss a szerződést darabokra tépte. A vélkikikindai törvényszék emiatt 21 napi fogházra és 300 dinár pénzbirságra itélte. A noviszadi felebbviteli biróság csütörtökön a büntetést 1200 dinárra, illetve 60 napi elzárásra változtatta át. Az itélet jogerős.

— Elkobozták a horvát blokk lapját. Zagrebből jelentik: Az ügyészség rendeletére csütörtökön elkobozták a horvát blokk Republikanska Sloboda cimü lapját. Az elkobzást az állami rend elleni tizgatással indokolja az ügyészség.

— Megszüntették az eljárást a tiltott mütéttel vádolt pancsevói orvos ellen. Pancsevóról jelentik: A pancsevói ügyészség a mult év végén tiltott mütét cimén eljárást inditott Szentiványi Béla pancsevói orvos ellen. Szentiványi azzal védekezett, hogy mütétet csak az esetben hajtott végre, amikor arra orvosi szempontból szükség volt. Miután az orvosszakértők megállapitották, hogy a mütétekre valóban szükség volt, az ügyészség az orvos ellen az eljárást beszüntette.

— Gyilkoltak, hogy megesküdhessenek. Párisból jelentik: Egy huszéves jegyespárt tartóztatott le a Saint-Crepin-de Richemondi csendőrség. Mind a ketten bányászcsaládból származnak, a fiu maga is bányában dolgozik, már régen szerették egymást, de nem tudtak házasságot kötni, mert annyi pénzük sem volt, hogy az anyakönyvvezetőnek a házassági szertartás megkötéséért járó illetéket kifizethessék. E hatrozták, hogy mindenáron pénzt szereznek és ezért meggyilkoltak egy jómódu falubeli embert. Elvitték a pénzét, amit a lakásán találtak és egyenesen az anyakönyvvezetőhöz siettek, hogy megesküdjenek. A csendőrség letaróztatta a leány anyját is, aki tudott az előre megfontolt szándékból elkövetett rablógyilkosságról.

— A brcskai főszolgabiróság betörői. Noviszadról jelentik: Még ez év február 5-én történt, hogy a boszniai brcskai főszolgabiró hivatalba betörtek és 50.000 dinár készpénzt loptak el. A rendőrség Horváth Alajos személyében letartóztatta a tettest, aki Szomborban több büncselekmény miatt már el volt itélve. Kinyomozták, hogy Horváth együtt szolgált a noviszádi katonai repülőknél egy Dukics Tavia nevü emberrel, aki Horváthal együtt a csalások és lopások egész sorozatát követte el. Minthogy fölmerült a gyanu, hogy a brcskai betörésben is része volt, a hatóságok kinyomozták és letartóztatták.

— Dr. Jóczics noviszadi főügyész sulyos beteg. Noviszadról jelentik: Dr. Jócics Milorád noviszadi főállamügyész sulyosan megbetegedett. Állapota operativ beavatkozást tett szükségessé és dr. Matanovics Sztankó sebészfőorvos mütétet hajtott végre a közszeretetben álló főállamügyészen.

— A spliti városparancsnok és az olasz sajtó. Zagrebből jelentik: A hadügyminisztérium nemrég nevezte ki Split város parancsnokává Daszkalovics tábornokot. A most ideérkezett olasz lapok elkeseredéssel irnak a kinevezésről, amelyet provokálásnak minősitenek. Az olaszok méltatlankodásának az az oka, hogy Daszkalovics tábornok régebben könyvet irt a caporettói ütközetről és a szakkörök által jól ismert müben nem a leghizelgőbb véleményt nyilvánitva a vereséget szenvedett olaszokról.

— Belügyminiszteri rendelet a királyképek forgalombahozatáláról. Szomborból jelentik: A belügyminisztérium rendeletet bocsájtott ki, amelyben intézkedik a királyképek forgalombahozatáláról. A rendelet szerint, amely most érkezett meg a bácskai főispáni hivatalhoz, csakis olyan királyképet szabad árusitani, amelyeket a kabinetiroda és a közoktatásügyi minisztérium szépmüvészeti osztálya jóváhagyott. A belügyminiszteri rendeletet azért adták ki, mert az utóbbi időben rengeteg panasz érkezett, hogy munkakerülő egyének silány értékü királyképekkel házalják végig a Vajdaságot s presszionálnak mindenkit, hogy képet vegyen. A belügyminiszter szigoruan megtiltja a községeknek, hogy ilyen engedélynélküli képek árusitásához hatósági segitséget nyujtsanak.

— A Davidovics-párt nagygyülése Zagrebben. Zagrebből jelentik: A Davidovics-féle demokrata-párt vasárnap, március 14-ikén Zagrebban nagygyülést rendez. A nagygyülés főszónoka dr. Marinkovics Voja lesz.

— A Gajzet muzulmán kulturegyesület vajdasági turnéja. Szomborból jelentik: A beogradi Gajzet muzulmán kulturegyesület vajdasági turára indul a viszonyok tanulmányozására. A Gajzet április 6-ikán Szomborba érkezik, ahol hangversenyt is tart. Szombor után Szuboticát látogatja meg a Gajzet.

— Az öngyilkos becskereki bankár temetése. Becskerekről jelentik: Csath Nándort, az öngyilkos becskereki bankárt csütörtök délelőtt temették el nagy részvét mellett. A temetési szertartást *Szabó* Zoltán református lelkész végezte. A református bankárt a katholikus temetőben felesége családi sirboltjában helyezték örök nyugalomra.

— Bánáti tanitók áthelyezése. A közoktatásügyi minisztérium Vitje József crnobrdói tanitót Szanádra, Vucsetics Draginja perleszi tanitónőt Deliblatára, Klein Rudolf dragutinovói tanitót Szárcsára és Schlesinger Ljubica németernjai tanitónőt Csentára helyezte át.

— A becskereki kamara türelmijátéka a postaigazgatósággal. Becskerekről jelentik: A kereskedelmi és iparkamara még a mult év juliusában beadvánnyal fordult a postaigazgatósághoz, kérve, hogy uj telefonállomás iránti kérvényeket ne csak az igazgatóság, hanem minden nagyobb postahivatal is elintézhessen. Minthogy a telefon iránti magánkérvények épugy, mint a kamara előterjesztése is, még mindig hónapokig feküsznek elintézetlenül, a kamara ujabb beadványában az ügyiratok sürgősebb elintézését kéri a postaigazgatóságtól. Egyuttal átirt a noviszadi kamarához is, hogy csatlakozzék az akcióhoz.

— Megkezdik a Krivaja-patak medrének kikotrását. Mali-Idjosról jelentik: A gazdák részéről elhangzott panaszokra a közeli napokban megkezdik a Krivaja-patak medrének a kikotrását. A munkálatoktól több száz hold viz alatt álló föld föliszabadulását várják.

— Kéthavi fogház szurkálásért. A szuboticai törvényszéken Sztarcsevics Mátó törvényszéki tanácselnök büntető tanácsa csütörtökön kéthavi fogházra itélte Katona Ferenc hentessegédet, aki Wirth Mihály papucsos mestert disznóölőkéssel megszurta. A vádlott és az ügyész felebbezett.

— Zagrebben népszövetségi egyesület alakult. Zagrebből jelentik: A napokban Zagrebben egyesület alakult a Népszövetség céljainak propagálására. Az egyesületben résztvesznek az összes horvátországi társadalmi és kulturális szervezetek delegátusai és tevékenységét ki akarják terjeszteni az egész ország területére.

— Eltünt a Csendes Óceán egyik szigete. Fokvárosból jelentik: A Meteor nevü német mérőhajó a Csendes Óceánról visszatérve, azt jelenti, hogy a Bouvet szigettől nyolcvan mérföldnyire északkeletre fekvő Thompson-sziget nyomtalanul eltünt.

— A földbirtokos és juhásza. Öt évvel ezelőtt 1921 április 8-ikán Jerinkics Lázár velikikikindai földbirtokos kocsijával a város határában levő szállására hajtatott. A szálláson Stepanov Novák juhásszal beszélgetett a juhnyájról, de a földbirtokos és a juhász valamin összekülönböztek és a juhász furkósbotjával fejbevágta gazdáját. Jerinkics erre a szállási lakóházába futott, onnan kihozott egy puskát, célbavette a juhászt és elsütötte a fegyverét. Abban a pillanatban Stepanov fia elrántotta a puskát és igy a kilőtt golyó a juhász mellett süvitett el. A velikikikindai kerületi törvényszék mult évi december 4-ikén szándékos emberölés kisérletéért egy havi fogházra ítélte a földbirtokost. A noviszadi felebbviteli biróság Aranicki Sztanko tanácsa csütörtökön felmentette a vádlott földbirtokost, mert a cselekmény elévült. Az itélet jogerős.

— Lenyelte a müfogait. Becskerekről jelentik: Nirka Sámuel tótaradáci evangélikus lelkész felesége álmában lenyelte a müfogsorát. Az asszonyt beszállitották a becskereki kórházba, ahol operativ módon fogják a müfogsort a gyomrából eltávolitani.

— A tolvaj pincér. Noviszadról jelentik: Jurcsics Miklós ljubljanai születésü pincér 1924 julius 17-ikén, mint Dimitrienkó Gruja orosz emigráns vendéglős alkalmazottja a reábizott 4400 dinárt elsikkasztotta. Ugyanazon a napon egy aranyláncot vett meg a gazdájától, de annak értékével is megszökött. A noviszadi törvényszék csütörtökön tárgyalta a bünügyet, de a tárgyalást a károsult kihallgatása miatt elnapolta. A biróság egyuttal kimondotta, hogy Jurcsicsot kirovandó büntetésének kitöltése után átadják a katonai biróságnak, mert 1924 április 3-án megszökött a katonaságtól.

— Lezuhant a tengerre egy amerikai léghajó. Newsportnewsből jelentik: Az F. A. amerikai haditengerészeti léghajó a gáz elillanása következtében lezuhant a tenger felszinére. A 200.000 köblábnyi gáztartalmu léghajó a lezuhanás után könnyedén uszott a vizen. A léghajó személyzetét egy állami hajó helyezte biztonságba és a megrongálódott léghajót Port Monroe kikötőjébe vontatta.

— Mitrovicán letartóztattak egy kémgyanus magyar nőt. Beogradból jelentik: A beogradi rendőrségre csütörtök délután beszállitották Mitrovicáról Gulyás Irén huszonegy éves magyar leányt, akit azzal gyanusitanak, hogy Magyarország javára kémkedett és a szegedi kémiroda szolgálatában állott.

Női- és gyermekfehérnemüt a legjutányosabb áron a »Dama« fehérnemüszalon készit Tolstoleva (Ödor-u.) 21.

— Vasuti kedvezményt kapnak a külföldi turisták. Beogradból jelentik: A kereskedelmi minisztérium turista osztálya átiratot intézett a közlekedési minisztériumhoz, melyben kéri, hogy mindazoknak a külföldieknek, akik Jugoszláviába turisztikai célból érkeznek, a jugoszláv vasuton ötven százalékos kedvezményt biztositsanak. Az átirat értelmében ezt a kedvezményt azok kapnák, akik az országban legalább három napig tartózkodnak. A minisztérium turista osztálya egyidejüleg megkereste a külügyminisztériumot is, amelyet felkért, hogy a külföldi turisták részére vizumkedvezményeket biztositson. A turisták és a fürdőlátogatók kedvezményei ügyében a közel jövőben ankétot fognak tartani, amelyen megállapitják, hogy a belföldi fürdőlátogató utasok részére a vasutakon milyen uj kedvezményeket biztositsanak.

Egyórás sztrájkot rendeznek pénteken a szuboticai kereskedők

Háromszázhatvan kereskedő vesz részt a sulyos adók elleni demonstrációban — A Lloyd az uj városi fogyasztási illetékek ellen

A szuboticai kereskedők legutóbbi tiltakozó-gyülésének határozata értelmében a városi kiszélesitett tanács pénteki közgyülésén *Brankovics* István bankigazgató fel fog szólalni és ismertetni fogja a kereskedőosztály adósérelmeit. A tulságos adóterhek elleni tiltakozásnak a kereskedők összességének elhatározása azzal is nyomatékot kiván adni, hogy a városi közgyülés tanácskozásának tartama alatt egyórás tüntetősztrájkot rendez és a városház előtti téren várják be a közgyülés állásfoglalását.

Ennek a határozatnak a végrehajtása legutóbb a közgyülés elhalasztása miatt nem történhet tt meg. A pénteki közgyülés alkalmával, amikor a kereskedők és gyárosok egyesületének szónoka tolmácsolja a sérelmeket és kivánságokat, *délelőtt tiztől tizenegy óráig a szuboticai üzletek zárva lesznek.* Lehullanak a redőnyök és egy órára megszünik a forgalom. A szuboticai Lloydnál csütörtök estig háromszázhatvan kereskedő irta alá csatlakozását az adó tüntetéshez.

A Lloyd egyébként csütörtökön este tartott ülésén foglalkozott az uj városi fogyasztási illeték-szabályzattal is, amely szintén a pénteki közgyülés napirendjén szerepel. *Dimjanovics* Milán titkár ismertette a tervezetet, amelyről megállapitották, hogy nemcsak anyagi, hanem adminisztrativ részében is bénitólag hat a kereskedelemre. A fogyasztási illetékeknek ez a mértéke a termelőkre is sulyosan hat vissza. Az ülés elhatározta, hogy mindent elkövet az illetékszabályzat megváltoztatása érdekében. Amennyiben a városi közgyülés a tanács tervezetét elfogadná, a kereskedők és gyárosok egyesülete felebbezéssel fog fordulni a belügyminisztériumhoz.

— A Szimplon halálra gázolt egy tizenkétéves fiut. Szentáról jelentik: Csütörtökön délután két óra tájban az 501. számu Szimplon-expressz, amely Szentáról Szubotica felé robogott, Oromnál halálra gázolta Nyulasi István tizenkét éves fiut. Sem a mozdonyvezető, sem a vonatvezető nem vették észre a szerencsétlenséget és a vonat tovább haladt. Gyerekek jelentették az esetet az állomáson, ahonnan a sztarakanizsai rendőrséget értesitették. A feltevés az, hogy a vonat érkezése előtt több gyerek játszott a vasuti töltésen és a kis Nyulasi közvetlen a vonat érkezése előtt át akart ugrani a vágányokon, miközben a gép elkapta és darabokra tépte.

— A »Norge« első éjszakai próbautja. Rómából jelentik: A *Norge* léghajó szerda este 7 óra 40 perckor indult el első éjszakai próbarepülésére. A Ciampinóról felszállva, észak felé elrepült Róma fölött Civita Vecchia-ig, ott délre fordult, sürü ködben röpült el Capri szigete fölött és csütörtök reggel nyolc órakor simán kikötött ismét a Ciampinon. A próbarepülés eredménye egészen elsőrangu.

— Halálozás. Szentáról jelentik: Vuics Györgyné hetven éves korában csütörtökön dé előtt, hosszas betegség után elhunyt. A jótékonyságáról hires matróna halála az egész városban nagy részvétet keltett.

— A komitácsivezér gyilkosa. Beogradból jelentik: A beogradi rendőrség csütörtökön letartóztatta Persikan Nikola volt hadnagyot, akit azzal vádolnak, hogy még 1918-ban Montenegróban meggyilkolt egy Mirics Lázár nevü komitácsivezért. A volt hadnagyot a mosztári ügyészség már régebben körözi. Persikan a vallomásában kijelentette a beogradi rendőrségen, hogy Mirics Lázár komitácsivezért annak idején katonai okokból és felsőbb parancsra lőtte agyon és tiltakozott az ellen, mintha a gyilkosságnak szerelemféltés vagy személyi bosszu lett volna az oka. A gyilkossággal vádolt Persikant a beogradi rendőrség Mosztárba szállitja.

— Vagonfosztogatót fogott a szuboticai vasuti rendőrség. A szuboticai vasuti rendőrséghez az utóbbi időben egyre sürübben érkeznek feljelentések vasuti lopások miatt. A napokban Morgenstern Izidor szuboticai kereskedő cimére érkezett Becskerekről négy bála vászon, amelyből az átvételnél tiz vég hiányzott. A rendőrségi nyomozás megállapitotta, hogy a lopást Barosai György vagonkisérő követte el, akinek holmijai közé elrejtve meg is találták a hiányzó vásznakat. Barosait letartóztatták és csütörtökön átadták az ügyészségnek. — Vasuti tolvajok dézsmáltak meg egy vagon lisztet is, amelyet Becskerekről küldtek leplombált kocsiban Szuboticára. A vasuti komeszáriátus kinyomozta, hogy a hiányzó hét zsák lisztet még Becskereken vették ki a vagonból, amelyet aztán hamis plombával láttak el. Ezt az ügyet áttették a becskereki rendőrséghez.

— A prágai löporrobbanás sebesült károsultjai gyülést tartottak. Prágából jelentik: A honvédelmi miniszterium szakértőkből álló bizottságot küldött ki, hogy becsülje föl a munciórobbanás által okozott károkat és sürgősen utaljon ki előlegeket a kártéritésre. A bizottság olyan csekély összegeket folyósitott, hogy a kárvallottak nem is fogadták el, sőt a jegyzőkönyv aláirását is megtagadták. Mindjárt össze is állottak és egybehivták az összes károsultakat, hogy megbeszéljék, miképen érvényesitsék jogaikat a katonai kincstár ellen. Kedden este volt a gyülés. A károsultak bekötött fejjel, felkötött karral, bepólyázott nyakkal mentek el az ülésre. Alig volt köztük egy is, aki nem sebesült meg a kézigránátok felrobbanásakor. A gyülésen kimondták, hogy belépnek az iparospártba, amelynek egy képviselője az ő érdekükben interpellálni fog.

— A mezőőr tolvajbandája. Noviszadról jelentik: Boksics Veljko gyurgyevói gazdának a község határában levő Dimocsev határrészen szállása és nagy terménytaktára van. Őszkor megtöltötte a raktárt és lezárta. Csak most március elsején volt azóta elsőizben a szálláson, amikor is észrevette, hogy nyolcvan métermázsa csőves kukoricája hiányzik. A lopást bejelentette a csendőrségen, amely a tettest Miskov Gávra mezőőr személyében kinyomozta. Miskov, amikor neszét vette, hogy keresik, megszökött. Sikerült azonban a csendőrségnek Zsivanov Szima, Gavrilov Milos Idjoski Lázár és Koszics Steván földmüveseket letartóztatni. A letartóztatottakról kiderült hogy Miskoval együt hordták el a tengerit a raktárból.

Ügyvédi iroda áthelyezése. Dr. *Dimitrijevics* Dragomir ügyvéd, irodáját saját házába, I. krug, Šenoe ulica broj 3. (volt Wámoscher-féle ház, Krausz Lajos sörraktára mellett) helyezte át. *Telefon 4—96.*

— A szrbobrání legényháboru a semmitőszék előtt. 1924 március 14-ikén a szrbobrání legények nagy mulatságot rendeztek. Tánc, zene, virágcsata, szépségverseny és verekedés váltották fel egymást. Egyszerre a jól sikerült falusi murin kivált a mulatozók közül négy legény: Ricza Sándor, Rimec Ferenc, Rimec Péter és Rajda Pál, akik között már régebben konfliktus volt s az ellentéteket ott a bálon akarták elintézni. Hárman támadtak bottal, ökölcsel, sörösüveggel Ricza Sándorra, aki végső szorultságában kését Rimec Péter testébe döfte. A kés átjárta a szivet és azonnali halált okozott. Ricza is sulyosan megsérült és hetekig nyomta az ágyat. A noviszadi kerületi törvényszék 1924 december 9-ikén Ricza Sándort hat havi börtönre, Rimec Ferencet négy havi fogházra és Rajda Pált 15 napi elzárásra itélte. A noviszadi felebbviteli biróság mult évi április 6-ikán Ricza Sándor büntetését három évi fegyházra, Rimec Ferenc büntetését egy évi börtönre emelte fel, mig Rajda itéletét helybenhagyta. A semmitőszék csütörtökön elvetette a beadott semmiségi panaszokat csak Ricza Sándor büntetését szállitotta le két évi börtönre.

Kraljevbregi pezsgő a vezető márka

Hallotta-e már, hogy a **Hudson-Essex** kitünő amerikai 6 hengeres **autó** képviselete Szuboticán S. Ad. Engl cégnél van?

LEGUJABB

Ulain megszerezte a frank-kliséket

Budapestről jelentik: Ulain, Windischgraetz védője vidéki utjáról csütörtök este hazaérkezett és magával hozta azokat a frankkliséket, amelyeket a franciák keresnek.

Ulain a kliséket pénteken adja át Sztrache főügyésznek, aki előtt azonban, mint kijelentette, nem hajlandó elárulni, hogy a frankkliséket ki őrizte és ki volt az, aki neki azokat átadta.

Brazilia Németország felvétele ellen

Genfből jelentik: A helyzet igen komoly. Mellon Franco brazíliai delegátus a német delegációnak tudomására hozta, hogy Brazilia Németország felvétele ellen fog szavazni. Olaszország álláspontja bizonytalan. Scialoja, az olasz delegáció vezetője és a melléje beosztott delegátusok között az elterjedt hirek szerint összeütközés támadt. A nézeteltérés okát nem tudják, de valószinü, hogy Németország felvétele az, ami az ellentéteket kirobbantotta.

Amenyiben Németország felvétele körül zavarok támadnak, a német delegáció visszautazik Berlinbe. Ezesetben valószinü, hogy Luther be fogja nyujtani lemondását, sőt arra is számitanak, hogy az ülésszak eredménytelensége esetén Briand és Chamberlain helyzete is tarthatatlanná válik.

A nők kedvelt arcfenőcse a **SIMON ARCKRÉM (CRÉME SIMON)** amely sem nem egész száraz, de nem is zsiros, biztositja a női arcnak a szépségét, jó szini, üdeséget és frisseséget valamint az arcbőr fehérségét is, ugy a hogy azt minden nő a jó és higienikus 9760—1 krémtől megkövetelheti.

SIMON KRÉM, PUDER és SZAPPAN

Parfumerie Simon 59. Fg. St. Martin Paris

KÖZGAZDASÁG

Mennyi végrehajtási dijat lehet felszámitani az adótartozások után?

Igen sok pénzügyi hatóság — többek közt tudtunkkal a szuboticai városi adóhivatal is — az adóhátralékok után *hat százalék* zálogolási illetéket számit. *Ez a felszámitás szabálytalan.* Az 1925. év második negyedére szóló költségvetési törvény 58. §-a ugy intézkedik, hogy ha a *zálogolást állami közeg végzi*, az illeték a hátralék 4%-a, ha pedig *községi* közeg végzi, az illeték csak *2%* lehet. Ugyanigy intézkedik az egyenes adók vezérigazgatóságának 12.822/925. számu rendelete is. Árverésnél az illetéket az illetéktörvény 81. tétele szabályozza. Ingóárverésnél az illeték a vételár 2%-a, ingatlannál pedig a becsérték, vagy ha a vételár ennél nagyobb, a vételár után 6%, amit bélyegekben az árverési jegyzőkönyvön kell leróni.

Biróságok által peres ügyekből folyó árveréseknél fenti illetéken kivül *még* 5 dinárt kell leróni az árverési jegyzőkönyvre valamint a folyó árverési vételár 3%-át *a végrehajtás foganatositásáért* is kell vonni s szintén a jegyzőkönyvre bélyegekben kell felragasztani.

A 2%-os ingó, illetve a 6%-os ingatlan állami vételi illetéket a vevő tartozik fizetni. Jó lenne, ha a biróságok azokban a határozatokban, amellyel a birósági árverések jegerősségét megállapitják és a felekkel, meg a pénzügyi hatóságokkal közlik, feltüntetnék, hogy az illeték le van-e róva bélyegekben, vagy összes, az önkormányzati forgalmi illetéket (2%) köteles-e a fél 15 napon belül lefizetni, hogy igy a kétszeres illeték kiszabása elkerülhető legyen.

A bánáti kamara akciója a magántisztviselők és munkások adókönnyitéséért. Becskerekről jelentik: A bánáti kereskedelmi és iparkamara akciót inditott a magántisztviselők kereseti adójának és a fizikai munkások adójának igazságos rendezése érdekében. A pénzügyminisztériumhoz intézett memorandumában a kamara kéri, hogy ez adónemek kivetésénél, különösen a községi pótadók tekintetében bizonyos könnyitéseket alkalmazzanak mind a három évre. A memorandum érdekes példákkal mutatja ki az adókivetések tulzottságát. Igy egy becskereki magántisztviselőre, akinek összes jövedelme 24000 dinár, kereseti adó cimén 14097 dinár vetettek ki. A memorandumot megküldik valamennyi bánáti képviselőnek is, hogy a minisztériumnál támogassák a kamara kérelmét.

A járási gazdasági felügyelők kongresszusa Beográdban. Beográdból jelentik: Március hó 24, 25, 26, 27 és 28-án Beográdban tartják a beográdi főispáni hivatalban a járási gazdasági felügyelők kongresszusukat. Délelőtt a mezőgazdasági helyzetet vitatják és tárgyalják meg, délutánonként pedig részt vesznek a mezőgazdasági tanfolyamokon.

Uj üzleti rend a beográdi tőzsdén. Beográdból jelentik: A beográdi tőzsde igazgatósága és a tőzsdetagok dr. *Marinkovics* Voja elnök vezetésével értekezletet tartottak az értékpapir üzletek lebonyolitásának uj módjáról. Az értekezlet elhatározta, hogy a tőzsdén leszámitoló irodát állitanak fel a határid üzletek tizenötnapos leszámolására. A terminusok a jövőben nem lehetnek két hónapnál hosszabbak és a prompt üzleteket minden hét végén kell likvidálni.

Ausztria felmondja a magyar, cseh-szlovák és jugoszláv gazdasági szerződéseket. Bécsből jelentik: Az osztrák kormány, hir szerint, elhatározta, hogy felmondja a jugoszláv, magyar és cseh-szlovák gazdasági szerződéseit, amelyek nem kedvezők Ausztriára nézve. A három szomszédos állammal fennálló egyezmények felbontása összefüggésben van azzal az uj gazdasági politikával, amelyről az osztrák kormány már hetek óta tárgyalásokat folytat az osztrák ipar és kereskedelem képviselőivel. Az osztrák kormány állitólag azért akarja felbontani a Jugoszláviával kötött szerződést, mivel megállapodás ellenére a jugoszláv vámhatóságok olyan nagy nehézségeket görditenek az osztrák behozatal elé, hogy egyre több osztrák cég szünteti be a Jugoszláviába irányuló exportot. Beogradban semmit sem tudnak arról, hogy Ausztria fel akarná mondani a kereskedelmi szerződést s a hirt nem is tartják valószinűnek, mert az osztrák gazdasági élet nem nélkülözheti sem a jugoszláv importot, sem az ide irányuló exportot.

A becskereki kereskedelmi- és iparkamara konferenciája. Becskerekről jelentik: A becskereki kereskedelmi- és iparkamara március 21-ére értekezletre hivta össze a bánáti kereskedelmi és ipari érdekeltségeket. Az értekezleten megállapitják, hogy milyen ünnepnapokon tartsák zárva az üzleteket. A konferencia, melyen résztvesz a noviszadi kamara kiküldöttje és a becskereki alispáni hivatal, a Lloyd helyiségében délelőtt tiz órakor kezdődik.

Gépész és fűtővizsga Becskereken. Becskerekről jelentik: A gépészek és fűtők legközelebbi vizsgája március 30-ikán lesz Becskereken a gőzkazánfelügyelőségnél. A vizsgázni szándékozóknak 15-ig kell jelentkezni.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adóvallomása. A noviszadi tartományi pénzügyi igazgatóság, mint jelentettük, felhivta a nyilvános számadásra kötelezett vállalatokat, hogy az elmult üzleti évre vonatkozó adóvallomásokat március hó 31-ig, közvetlenül a noviszadi Oblasna Financijska Direkcióhoz küldjék be. A vallomások 5 dinár bélyeggel látandók el s a vallomáshoz csatolni kell azokat a mellékleteket, amelyeket a 142000 916. számu magyar pénzügyminiszteri rendelet előir. Azok a részvénytársaságok, amelyek március 31-ig valamely oknál fogva nem adhatnak vallomást, 5 dinárros bélyeggel ellátott kérvényben kérhetnek halasztást ugyancsak az oblasna direkciójánál. Akik a kellő határidőben vallomást nem adnak, az adóösszeg 25%-ig terjedhető birsággal sujthatók. Adóvallomási ív bármely financijska upravánál dijtalanul kapható s a tartományi pénzügyigazgatóság referense (II. emelet 24 sz. szoba) szóbeli felvilágositást is ad.

Elrendelték a csődöt a kikindai Aldán-bank ellen. A kikindai ker. törvényszék *Áldán* Szvetiszláv bank- és váltóüzlet bej. cég ellen a csődöt megnyitotta. Tömeggondnok dr. *Eidenmüller* Elemér és dr. *Karlovacz* Vinkó ügyvédek, helyettes dr. *Jankovics* Zsarkó ügyvéd. Bejelentési határidő április 15.

MINDENKINEK
FIZETNI KELL
AKINEK ALKALMAZOTTJA VAN
MUNKÁSADÓT
Fizetendő az ipari, kereskedelmi alkalmazottak (fizikai munkások), házicselédek után. Az adófizetéshez szükséges „SPISA“ mezőgazdák részére szükséges vallomások csak nálunk, könyv- és papirkere kedők részére kapható
„MINERVA“
ŠTAMPARIJA SUBOTICA
ÁRAJÁNLATTAL SZOLGÁLUNK

Vámmentesitik a nyersbőr-exportot. Becskerekről jelentik: A kereskedelmi minisztérium leiratot küldött a becskereki kereskedelmi és iparkamarának, melyben vélemányét kéri arra nézve, hogy szükség van-e nyers borju-, marha- és báránybőr export vámmentesitésére. A kereskedelmi és iparkamara ebben az ügyben péntek délutanra értekezletre hivta össze a becskereki mészárosokat.

Városi beszerzések Becskereken. Becskerekről jelentik: A becskereki városi tanács csütörtökön tárgyalta a rendőrlegénység nyári ruhaellátására beérkezett pályázati ajánlatokat. A legkedvezőbb ajánlatot Terzin Zsivojin és fiai cég nyujtotta be. A cég ötven egyenruhát szállit darabonként 578 dinárjával. — Ugyancsak csütörtökön járt le a becskereki villanytelep ötszáz vagon szén beszerzésére kiirt pályázata. A három pályázó közül csak egy tartotta be a feltételeket és igy formai okokból a másik két ajánlatot nem vették figyelembe, ezért uj pályázatot irnak ki.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1926. március 11.

Budapest deviza 1258—1259, valuta 1258—1259.

Prága deviza 59.675—60.175, valuta 59.35—59.85.

Berlin deviza 738—740 milliárd márka, valuta 734.70—738.70 milliárd márka.

Bécs deviza 1246.75—1250.75, valuta 1240—1246.

Trieszt deviza 43.825—43.90.

London deviza 276.

Zürich, márc. 11. *Zárlat:* **Beograd** *9.155*, Páris 1885, London *212125*, Newyork 519 öttizenhatod, Brüsszel 2360, Milanó 2085, Amszterdam 20820, Berlin 123.70, Bécs 73.20, Prága 15.375, Varsó 65.5, Budapest 72.80, Bukarest 2.195.

Beograd, március 11. Zárlat: Berlin 1354, Bécs 801 Brüsszel 258.50, Budapest 797.50, Bukarest 24, Genf 1095, London 276.40, Milánó 228.25 Newyork 56.78, Páris 207, Prága 168.55, Szaloniki 87, Szófia 41.50.

Zagreb, márc. 11. *Zárlat:* Páris 20750—20950, London 27599—27719, Newyork 56642—56942, Milanó 22750—22870, Berlin 135225—135625, Bécs 800.30—804.30, Prága 16807—16907, Budapest 7955—7995, Zürich 5615—5645. *Valuta:* Dollár 5615—5645.

Noviszadi terménytőzsde, március 11. Buza: 2 vagon bácskai 270 dinár, 2 vagon bácskai 77 kilós, 2%-os 270—275 dinár, 3 vagon bácskai 75—76 kilós, 2% franco malom 272.50 dinár. Árpa: 1 vagon szerémi 63—64 kilós, Ljubljana paritás 170 dinár. Tengeri: 1 vagon bácskai, uj 103 dinár, 10 vagon bácskai, uj, Szombor kerület, szavatolt minőség 107.50 dinár, 5 vagon szerémi uj 106—110 dinár, 8 vagon szerémi, száritott 130—132 dinár, 3 vagon bánáti, uj 109 dinár, 5 vagon bánáti, uj, szavatolt minőség, 105 dinár. Bab: 2 vagon bácskai fehér, minta szerint 160 dinár. Liszt: 1 vagon bácskai 0-ás GG. 450 dinár, 1 vagon bácskai 5-ös 360 dinár. Irányzat: változatlan.

Szentai gabonaárak, márc. 11. A csütörtöki piacon a következő árak szerepeltek: Buza 265 dinár. Árpa: 120 dinár. Sörárpa: 130 dinár. Zab: 140 dinár. Tengeri morzsolt prompt 100 dinár. Áprilisi, hajóba rakva 107.50—110 dinár. Duplikát kassza 115 dinár. 0-ás liszt GG. 485 dinár, 0-ás G. 475 dinár, 2-es főzőliszt 415 dinár, 5-ös kenyérliszt 365 dinár, 7-es 195 dinár, 8-as 130 dinár. Korpa 110 dinár. Irányzat: élénkülő. Kínálat gyenge, kereslet élénkebb.

Budapesti terménytőzsde, márc. 11. A terménytőzsde irányzata nyitáskor javuló, a kereslet is valamivel jobb, mint tegnap. A forgalom azonban még mindig igen szűk keretek között mozog, miután nagyobb vásárlások a malmok részéről sincsenek, export érdeklődés pedig csak egyes vagonok iránt van a nyugati határvidékeken.

A budapesti tőzsdén nyitáskor 77-os tiszai buzáért 380.000 koronát kérnek, fejérmegyei bizában 372.000 koronáért jött létre üzlet, pestvidéki buzát pedig 377.500 koronáért kötöttek a tőzsdeidő elején. A határidőpiacon az irányzat tartott, márciusra és áprilisra 370.000 korona a buza ára budapesti paritásban, májusra nagyobb tételeket kináltak ugyanezen az áron.

A takarmánypiacon az üzlet minden cikkben vontatott, tengeri iránt ma sem volt számottevő kereslet, határidőre nem vásárolnak nagyobb tételeket és a szlovenszkói kereslet is gyenge. Prompt tengeri budapesti paritásban 175—177.500 korona.

Csikágói gabonatőzsde, márc. 10. Buza májusra 159.875, juliusra 139.25, szeptemberre 133.5. Tengeri májusra 78.75 juliusra 81.625, szeptemberre 83.5. Zab májusra 39.875, jullusra 40.875, szeptemberre 41.75. Rozs májusra 89, juliusra 89.75, szeptemberre 89.

Newyorki gabonatőzsde, március 10. Buza őszi vörös 187.875, őszi keményt 182.875. Tengeri 83.25. Liszt 765—800. Az irányzat buzánál szilárd, rozsnál és tengerinél tartott.

SPORT

Katonák ingyen, diákok féláron mehetnek be a SAND-pályára. A SAND, a melynek vezetősége már több izben tanujelét adta áldozatkészségének, ismét követendő példával szolgált. Az egyesület választmánya elhatározta, hogy a katonákat dijtalanul engedi be a SAND-pályára, diákoknak pedig minden helyen ötvenszázalékos kedvezményt adnak. A határozatról értesitették a szuboticai katonai hatóságokat.

A prágai Vrhovice ajánlkozott husvéti vendégjátékra. A jónevü prágai Vrhovice ajánlatot küldött a SAND-nak, hogy a husvéti ünnepeken hajlandó Subotican játszani. A SAND valószinüleg nem fogadja el az ajánlatot, mert a husvéti program tekintetében már folytat tárgyalásokat a legjobb belföldi csapatokkal.

A bécsi Slován Zagrebban. Zagrebből jelentik: A bécsi Slován szombaton és vasárnap Zagrebban vendégszerepel. Mindkét nap a Gradjanski lesz az ellenfele.

Nemzetközi vivóverseny Zagrebben. Zagrebből jelentik: Az első horvát vivóegyesület vasárnap rendezi meg nemzetközi vivóversenyét. A versenyen résztvesz dr. Kovács György, az ismert magyar bajnok is.

A DFC áprilisban Zagrebben játszik. Zagrebből jelentik: A prágai DFC április 8-án és 9-én Zagrebban játszik. A kitünő prágai csapatot a Gradjanski kötötte le.

Mezei futóverseny. Zagrebből jelentik: Az atlétaszövetség április 4-ikén husvét első napján 10 kilométeres cross-country versenyt rendez. A versenyre már eddig számos nevezés érkezett be.

A csehszlovák válogatott. Ausztria ellen vasárnap a következő csapatot állitja ki a csehszlovák szövetség: Hochman — Hojer, Perner — Kolenati, Kada, Seifert — Szedlacsek, Solteiz, Szilni, Dvoracsek, Jellinek.

Az osztrák bajnokság állása. A bécsi elsőosztályu bajnokság állása a következő: 1. Amateur 23 pont, 2. Rapid 17, 3. Slovan 17, 4. WAC 16, 5. WSC 15, 6. Simmering 15, 7. Admira 14, 8. Vienna 14, 9. Hakoah 14, 10. Floridsdorf 13, 11. Wacker 11, 12. Rudolfschügel 5, 13. Hertha 4 pont.

Foltok a szivárványon

— Regény —

Irta: Sz. Szigethy Vilmos

Balázs Árpád rajzaival 32

Bezdán Péter már puha karosszékben ült, kezdett arc-szine visszatérni, mikor Klenóczy bejött Évával, föl akart kelni. A leány idejében hozzáugrott és nem engedte, aztán leült a lába elé egy zsámolyra, ugy, hogy egyik keze az öregében pihent, a másikkal Klenóczyt huzta közelebb.

Mihalec mester vérig volt sértve, kétségbevonták a szavahihetőségét. Ott, helyben, a teljes szomszédság fülehallatára, ami fokozza az eset szigorúságát. Csatos zöld kötényét két kézzel felfogta a hasa alatt, szitt néhányat a fogán, ami néha nagy belső indulatot jelentett, ugy mondta megvetően.

— Mit ért a szür-szabó a politikához?

— Polgári mester, urak szabója, nem szürösöké! — tiltakozott Dehelán az inszinuáció ellen, mert kiérezte, hogy a szürös jelző sértés akar lenni.

— Az a történelem lényegén keveset változtat, folytatta Mihalecz csizmadia a környék általános bámulásától övezve. Az uri szabó is laikus a politikában.

Dehelán érezte, hogy le van verve, azonnal érinti mindkét válla a porondot, itt örök időkre elveszti a tekintélyét.

— Hát egy bizonyos, még pedig az, hogy a csizmadiák között lehetnek halálmadarak, szerintem vannak is, de szabót még senki se látott.

Mihalecz elővette a kötényе alól a jobb kezét, mutatóujja aggodalmas billegett a levegőben.

— Elvégre utóvégre, tulajdonképpen, dixi, ki a halálmadár?

— Az, aki eltemeti az eleveneket.

— És ki az eleven?

— A tekintetes alispán ur, vágta ki bizonytalanul, de valósággal utolsó kétségbeesésében a szabó.

Mihalecz oldalt fordult, mint aki unja már a diskurzust. (mit is ereszkedik le az ember mindenféle lehetetlen, tudatlan, népséghez) s foghegyéről jegyezte meg.

— Majd kiderül a vallatásnál.

— Igenis, kiderül.

— Halott!

— Eleven. Kutya baja.

— Meglássuk.

— Ha van hozzá szeme.

Dehelánné, aki az asszonyok sorában nem kis izgalommal figyelte a mérkőzést — végtére az asszony követi férjét még a szégyenbe is — most fölcszmélt.

— Itt hagyom a dinsztelt társadalmat, mert dolgom van még a városban. Sietnem kell, mielőtt még bezárják a boltokat.

Abban a pillanatban megszólalt a svábtemplom harangja. Hosszan, méltóságos lassusággal kongatta versét, Mihalecz felfigyelt rá, mutatóujja megint tilalomfává merevedett a levegőben.

— Hallga, halottnak szól. Mit mondtam?

— Várják meg, lelkem, hányszor kondit — bátorkodott Örzse néni, aki előénekes volt a templomban és ebben a dologban bizonyos szakértői nimbusz övezte.

A harang megpihent, aztán ujból kezdte, elmondta mondókáját harmadszor is.

— Férfi! — jelentette ki Mihalecz csizmadia és diadala jeléül nagyot köpött. Nem megmondtam, hogy halottnak szól! Ez egyszer meghalt.

Dehelán rákvörös lett az izgalomtól, rettenetes is az, hogy néha mennyire az ember ellen csoportosul minden apró körülmény.

— Ha tótlutheránus volnék, akkor én is szörnyen érteném a harangokhoz. De katholikus létemre marha maradtam a vallásom dolgaiban. Ez már igy van szerintem és nem lehet ellene tenni.

El is indult mindgyárt a gyülekezetből, mert ebben a fojtott levegőben nem lehet sokáig kitartani.

— Siess, asszony, bezárják a boltokat még lemaradsz. Csak hadd nyugodtan itt a szegény, elmaradott uradat, aki keresztény katholikus létére olyan tudatlan, hogy nem érti meg a harang szavából, kinek szól. Hiszen ha tót volnék, de más volna minden. Csakhogy nem lehettem olyan szerencsés.

Tiz lépésnyire járt már az asszony, mikor utána kiáltott.

— Aztán szólj be a vármegyeházára a strázsáló hajdunak, hogy teljes tiszteletemet a tekintetes alispán urnak, kivánok neki további jó egészséget.

Mihalecz csizmadiának is volt üzenni valója.

— Tiszteletem én is, ott leszek majd a temetésén. Csak üzenjék meg idejében, hogy hány órakor rendezik.

XVIII.

Harmadnapra azt mondta Bezdán Péter.

— Gyerekek, ugy érzem, hogy semmi bajom, de belehalok, ha nem adtok a számba egy csibukot.

Már miért ne adtak volna! Ágyban is csak azért tartották, hogy biztosabban elmaradjon minden idegen érintkezéstől, felindulástól. Megjött az étvágya s a specialista, akit Klenóczy Zoltán sürgönyözött le hozzá, azt mondta, hogy embertelenség volna egy hét mulva is szobában tartani.

— Sok levegő, aztán egy kis mozgás, akár bálba is mehet.

A megyeháza elől elhordták a szalmát amivel a kegyetlen éles, kocsi-csikorogtató kövezet volt behintve. Csak akkor kezdték keresni, hogy ugyan, ki intézkedett ebben?

— A tekintetes ügyvéd ur parancsolta, mondta a szolgálattevő hajdu. Jó is volt az, mert legalább nem hallatszott fel a szekerek lármája, amig az urunk beteg volt.

A tekintetes ügyvéd ur egyébként ott ütött tanyát a lakásban a betegség óta alig volt kivül a vármegyén.

— Különös dolog! — vontak rajta vállat azok, akik nem szivesen fáradtak a dolgok mélyebb kutatásával.

— Lelkiismeret? — kérdezték a flottabbak, akik megreszkirozták annyit, hogy napi életükből gondolkozással is töltöttek néhány percet.

Holcz Péter is gondolkozott s mikor azt érezte hogy most már mindent tud a káprázata is eszébe jutott, akkor, a Klenóczy lakásán — nem mondott semmit, csak megölelte a leendő vejét.

— Édes, jó fiam!

Hoffmann bankigazgató szintén meg volt hatva.

— Uram, nem tudom részletezni azt a veszteséget ami bennünket ér, hogy ön elmegy tőlünk.

— Talán találkozunk még az életben. Minden rendben van?

— Sokkal jobban, mint gondolni tetszik. Mikorra parancsolja az elszámolást?

— Akármikor a napokban.

— Legyen szerencsém, ámbár majd én teszem tiszteletemet s akkor visszahozom a betétkönyvet is.

— Maradt még valami? — kérdezte mosolyogva Klenóczy.

— Hogy maradt-e? Furcsa dolog, tartogatni akartam a végére, de elmondom már most. Megvan az egész.

— Ezt nem értem — lepődött meg Klenóczy.

— Igy nem is lehet. De el kell árulnom, hogy megjelent nálam más valaki is, szintén felhatalmazást adott, hogy rendezzek mindent s ugy gondoltam, hogy onnan jobban telik.

Az ügyvéd nem győzött álmélkodni.

— Ki volt az?

— A mi nagyrabecsült Holcz barátunk.

Klenóczy nem felelt semmit, az ajkába harapott, aztán hosszasan eltünődött.

— Mindenesetre nagyon köszönöm a szivességét, a többi most már könnyen elintéződik.

Sietett fel Évához.

— Kis fiam, el kell jönnöd velem valahová. Nagyon régen követelnek, de eddig attól tartottam, hogy ártani fog.

A lány ráemelte égő nagy szemét, amelyet finom, harmatos fátyol takart el.

— Oda?

— Oda.

Bezdán Péter már puha karosszékben ült, kezdett az arcszine visszatérni — mikor Klenóczy bejött Évával föl akart kelni. A lány idejében hozzáugrott és nem engedte, aztán leült a lába elé egy zsámolyra, ugy hogy egyik keze az öregében pihent, a másikkal Klenóczyt huzta közelebb.

— Most már nyugodtan meghalhatok — mondta az alispán Éva haját simogatva. — Ha ti szerettek, akkor nincs semmi baj.

— Nem halsz meg apókám — vágott közbe Klenóczy — a te örömeid csak ezután érkeznek meg.

Az öreg csillogó szemmel nézte a fiatalokat.

— Nem érhet nagyobb öröm, nincs már mit keresnem.

Klenóczy fölkelt, odasimult egészen az öreghez átkarolta a nyakát s megcsókolta a homlokát.

— Hát Péterkét nem szeretnéd majd megismerni? Apókám, a Péterkét?

— Ki az? — tünődött Bezdán hangosan és látszott az arcán a nagy zavar, mintha keresne valakit. — Nem ismerem, ki az?

— Mi sem ismerjük még, de azt akarjuk, hogy sok örömöd legyen az unokádban. Péterkének fogjuk hivni.

Az alispán odaszoritotta fejét a fia mellére, behunyt szeméből patakzott a könnye. Éva az ölébe temette piruló arcát, aztán letörölte a könnyeit és bátran, szinte fius erővel nézett az öregre.

— Ugy-e, apókám, most már te is tudod, hogy muszáj élned. Nekünk épp ugy, mint Péterkének a kedvéért.

— Muszáj, muszáj — ismételgette Bezdán Péter.

Aztán megtörölte ő is a szemét, az arca felragyogott, a szava szinte lelkendezett.

— Micsoda lurkó lesz, Istenem, milyen nagyszerü kis csirkefogó.

XIX.

A Tátrában két öreg ur hever leteritett takarókon a derékig érő páfrányok között, előttük a sik területen két gyerek igyekszik fölverni a csendet.

— Péterke, ne bántsd az Évikét — kiált feléjük a kisebbik öreg.

A csöppnyi ember abbahagyja a játékot és odamegy a nagyokhoz.

— Én nem bántom, de ő kezdte.

— Ejnye, hogy mondhatsz már ilyet. Az a kislány olyan szelid, hogy a légynek se vét.

— De igenis, ő kezdte — erősiti Péterke.

— Hogy történt?

— Ugy, hogy visszaütött.

Az őszhaju uriember, aki egy bárányfelhőt bámult, amelyik a lomnici csucs körül igyekezett eltünni, hangosan felkacagott.

— Tudod-e nászom, mi ez?

Az apró öreg készült már haragba gurulni, hogy micsoda lovagiaskodás ez illik a lánytestvérrel udvariatlannak lenni, pattogott a hangja.

— Azt mondja még az imposztor, hogy a lány kezdte azzal, hogy visszaütötte.

— No igen. Soha tipikusabb mását nem láttam még a visszaütésnek. Nem az ő kettejük dolgában van a lényeg, hanem abban, hogy a kölyök voltaképpen a vármegyére ütött vissza. Valamikor ott is igy csinálták. Gyerekek, legyetek jók, mert különben nem látjátok meg a Csorbatót.

Előkullogott Évike is, már elfelejtette az affért az öle tele volt vadvirággal s leült a két öreg közé.

— Nagyapó, igazán csorba a Csorba-tó?

— De mennyire!

— Aztán mitől csorbult ki?

— A sok cukortól, akárcsak te.

— De azért kitünő neki az ő foga?

— Ha megeszi a husikát, akkor mindenesetre.

— Jaj, de rossz az!

— Micsoda?

— Husikát enni.

— Ezt csak az engedetlen gyerekek mondják, akik azt szeretnék, hogy aprók maradjanak. Mert aki nem szereti a hust, az nem nő meg. Mindenki elhalad mellette, őt pedig a cirkuszban mutogatják a törpékkel.

A kis lány összecsapta a tenyerét.

— Jaj, de jó! Én ugy szeretnék törpe lenni.

Klenóczyék közeledtek, a gyerekekért jöttek.

— Apókáék nem tartanak velünk?

— Jól érezzük itt magunkat, majd vacsoránál találkozunk.

— Tudják-e, kit láttunk? — kérdezte Éva: A Török Császárnét, szebb, mint bármikor volt.

— Ugyan ne mondd. Hát eleresztette az ura?

— Nem tudom, eresztette-e vagy sem, de nem azzal van itt. Érdekes emberrel jár, melléig ér a csillogó fekete szakálla, bennünket észre sem akartak venni.

Klenóczy mosolyogva szivta a szivarját.

— A kalugyer — mondta közbe. — Ugyancsak ki van kefélve. Róla elhiszem, hogy nem szivesen vesz észre. Vucsetics bizonyára tud részleteket

(Folyt. köv.)

FELLENDÜL
AZ ÜZLETE
ha csinos és izléses levélpapiron levelez!
Hogy a kisiparosok és kiskereskedők számára is megkönnyitsük, hogy olcsón szép és tetszetős nyomtatványokhoz jussanak, e.önyárakat szabtunk meg kisiparosok és kiskereskedők számára
Szállitunk
500 drb nagy levélpapirt
500 drb finom boritékot
összesen 180 dinárért
és 1000 számlát 100 dinárért
összesen 280 dinárért
Olcsóbb mint ha cégjelzés nélküli papiron levelez.
Olcsóbb mint ha papirszeletekre irja a számláit.
Minden nyomtatványt két vagy kivánatra három nyelven készitünk. A szöveget mi leforditjuk.
JÓ PAPIR — IZLÉSES KIVITEL
Vidékre a megrendelés napján elküldjük a nyomtatványt
SZÁLLITÁS UTÁNVÉTEL MELLETT
MINERVA NYOMDA
SUBOTICA

Értesités

Van szerencsénk ezuton közhirré tenni, hogy a mai napon társként beléptem Milinov Radován (Radivoj) szrbobráni vegyesáru kereskedő üzletébe. A cég vagyoni állapotának pontos megállapitása végett felhivom mindazokat, akiknek társaimmal szemben bárminemű követelésük van, hogy azt az összeg pontos feltüntetésével 8 napon belül velem tudassák.

Dinyaski Milos
szrbobráni lakós

2195

Felhivás

A Novakaniža-Obilićevo községben **Jelena Mlin, Aschner & Fehér** cég alatt fennállott malmot alulirottak vettük meg s felhivjuk nevezett cég hitelezőit, hogy esetleges követelésüket nálunk 8 nap alatt jelentsék be, annál is inkább mert az később érkező bejelentéseket nem vehetünk figyelembe.

Kanizár Testvérek
Novakaniža

2205

Opštinsko poglavarstvo Karanac
Broj. 800/926.

Oglas

Dana 25-og marta 1926. u četvrtak održavati će se u mestu Karanac godišnji

marveni i robeni sajam (vašar)

na koji se može doterati svakovrstno blago potičuće iz nezaraženih opština te providjeno valjanom marvinskom putnicom.

Karanac 10. marta 1926.

Bogoljub Hidošan s. r. beležnik — **Jovan Fischer** s. r. starešina

2203

„NADA"

Kiházasitó Segélyegyesület, Subotica, V. Preradovićeva ul. 11., alapszabályai jóváhagyva működését nemsokára megkezdi és tagokat korlátlan számban felvesz. 2181

„ALFA ROMEO"
ÉS
„DE DION BOUTON"
AUTOMOBILOK

vezérképviselete Subotica

Keres alképviselőket
Autó eladás

Gabonaüzletben

raktárnoki állást nyerhet

agilis fiatalember

Csak szakmabeliek ajánlatát, fizetési igényük megjelölésével a kiadó továbbitja. 2070

Perfekt magyar-német

GYORS- és GÉPIRÓ

tisztviselő vagy tisztviselőnő felvétetik

Csakis elsőrangu erők ajánlkozzanak; szerb nyelvet birók előnyben.

Kereskedelmi és Iparbank r. t. Novisad

2109

Eladó Somborban

Obilić 1. szám alatti **sarokház** nagy magtárral és gazdasági melléképületekkel, igen alkalmas üzlethelyiségnek

Ugyancsak eladó Hofman és Schrantz magánjáró cséplőgarnitura elevátorral.

Bővebb értesités

Stevan Polzović Sombor, Kr. Petra 12.

2210

50.000

dinár segélydijat fizet elhalt tagjai után azok kozzátartozóinak

Bácska Temetkezési Egyesület Subotican

Befizetési dij elhalt tagonként 100 dinár

Uj tagok felvétele eszközölhető korra és életkorra való tekintet nélkül.

Helyi képviselők felvétetnek az ország bármely községéből

Iroda:

Vasuti állomástól által VIII. Ivana Antunovića ul. 1.

Az igazgató tanács.

KINTLEVŐSÉGEI BEHAJTÁSÁRA

SZÁLLITUNK CÉGNYOMÁSSAL ELLATOTT

FELSZÓLITÓLEVELEKET

SZERB-CIRIL., HORVÁT, MAGYAR ÉS NÉMET NYELVEN

400 drb (100—100 minden nyelven)	Din.	140·—
800 „ (200—200 „ „)	„	200·—
200 drb egy nyelven — —	„	60·—
500 „ „ „ — —	„	100·—
1000 „ „ „ — —	„	160·—

SZÁLLITÁS UTÁNVÉTTEL

MINERVA-NYOMDA R. T.
SUBOTICA

„DAMA"
FEHÉRNEMŰSZALON

Felhivjuk a hölgyek figyelmét a nálunk készült fehérnemükre.

Készitünk saját, vagy hozott anyagból: intézeti és menyasszonyi kelengyéket, garniturákat stb. a legszebb és legizlésesebb kézimunkával; azsur, tüazsur, filétirré és himzésekkel

Tolstojeva (Ódor) ul. 21. sz. alatt

NŐI BŐRKÉZITÁSKÁK

(retikülök), **harisnyák, kesztyűk, cipők, férfi- és női fehérnemüek** legolcsóbb beszerzési forrása

RÖHRICH és KRAKER-cég
V.-Beckerek, Aleksandrova ul. (Fehér ház)

315

Eladó

ház

Somborban

a városlegszebb helyén Uros cár tér [illegible] szám alatt.

Felvilágositással szolgál

RÓNAI LÁSZLÓ
SOMBOR

Csirakepes

BÜKKÖNY
MUHAR

takarmányrépa

és arankamentes

heremag (lucerna)

angol perjé

(fümag) továbbá mindenféle

konyhakerti és gazdasági magvak

kaphatók

Kőrösi Géza
Subotica

9356

21 lóerős, alig használt

„LANCIA"

4 személyes kocsi olcsón és sürgősen eladó.

Érdeklődni lehet

DARVAS FÜLÖP
Sombor, Pariška ul. 2.
Telefon 333.

ELŐNYOMDÁT MÓDERNÜL FELSZERELVE

legolcsóbban szállit

LEOPOLD SÁMUEL
SABLONGYÁRA
SENTA 257

Legolcsóbb bevásárlási forrás füszer árukban

1 liter kitünő siller bor D. 7.—
1 liter kitünő fehér bor D. 8.—
1 liter finomitott szesz D. [illegible]
Rum és likőr eszencia kaphatók

NOJCSEK GÉZA
fűszerkereskedő cégnél
SUBOTICA 1894

Házhelyek

kedvező fizetési feltételek mellett

eladók

Bővebb

Matija Engler i Drug
fatelepén
VII., Miloš Obilićeva ul. 6.
(Vetró füszeres mellett)

Chamotte-tégla és liszt
Keramit-tégla és lapok
Gáz-, furó- és forcsövek
Gyári raktár, gyári árak!

Findeisen Gustav i Drug
Novisad
Hotel Orient épület
Telefon 439.

Jakobus Steiner hegedü

készült Oenzipontum 1795, ugyanott 4 nagyon szép nagy Meisseni porcelán [illegible]tányér, komplett szobaberendezés, nagy [illegible]belin szentképek, aranyrámák (1 méternél nagyobb) szekrények, ágyak, arany zsebóra eladó. — Felvilágositást ad **SCHMOLKA** hirdetőiroda **Novisad** Futoški put 2. szám. 2206

Csökönyeket

a legjobb minőségben készit az S. H. S. államban

„AVERDRY" ZAGREB

Vodnikova 6. — Eladás nagyban és kicsinyben.

Ujonnan épült **ház** azonnal beköltözhető, két modern 4 szobás lakással, több nagy raktárral, olcsón eladó.

Bővebbet Bajski put 10. a háztulajdonosnál.

2041

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapitva: 1902. **Subotica** Tel. 190 és 192.

Távirat cim: Kenderipar.
Detailüzlet: Városi bérpalota.
Engross és irodák: Wilsonova ulica 7.

UTITAKARÓK
és
LÓPOKRÓCOK

LEGOLCSÓBB BESZERZÉSI FORRÁSA

KORZÓ MOZI

Csütörtöktől-vasárnapig

Molnár premier

A hattyu

Főszereplő:

Adolphe Menjou

EGÉSZ HÉTEN A LIFKÁBAN

FEHÉR APÁCA

Mindkét rész egyszerre

Főszereplő:

LILIAN GISH

Rendes helyárak!

Karének, duettek és szólók Rienzi, Tannhauser stb. operákból

NARODNI BIOSKOP

Március 11., 12., 13. és 14-én

Csütörtöktől—vasárnapig

Zivataros éj

Detektiv dráma 5 felvonásban.

Főszerepben: **Harry Hyll. — Bosna film.**

Pénztárnyitás d. e. 10—12-ig, d. u. 2—9-ig

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és cimszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk Kérdezősködésekhez válaszbélyeg melléklendő.

LEVELEZÉS

»Falusi« levél ment a kivánt helyre. 2221

»Tavasszal« kérem vegye át a levelemet. 2222

HÁZASSÁG

Harmincnégyéves rk. jobb iparos keresi házasság céljából 20—30 éves házias, molett barna leány ismeretségét, ki 70-100.000 dinár hozománnyal rendelkezik, a már meglevő 2 jómenetelü üzletem kibővitésére. Csak fényképpel ellátott levelekre válaszolok, feltétlen diszkréció mellett. — Leveleket »Hiányzik valaki« jelige alatt a kiadó továbbit. 2219

ÜZLETTÁRS kerestetik biztos és állandó üzlethez, legalább 150.000 dinár készpénzzel. Az illetőnek az üzlet vitelében aktiv részt kell venni. Veszteség kizárva, befektetés biztositva. Csak komoly reflektánsok irjanak „RENTABILIS ÜZLET" jeligére a kiadóba. 20[illegible]

FOGLALKOZÁS

Kocsisok felvétetnek azonnalra Berger malomban. 2225

2 vagy 3 jóházból való fiu pikolónak felvétetik a Városi kávéházban. 2116

Gyakorlott szerb, magyar ügyvédi irnokot keres dr. Ozsvár, Čantavir. 2104

של פסח **husvéti cukor, szilva** kapható **Sugár Manónál** Subotica, Rudićeva ul.

Tanonc rézműves szakmában felvétetik. Pénzes Józsefnél Osijek 3., Crkvena ul. 1. 1934

Jobb fiu tanoncnak vagy kifutónak felvétetik. — Hoffmann József füszerkereskedő. Subotica. Csirkepiac. 2179

Rövid, donga ludtalpas lábakra **ortopäd cipő** legszakszerübben **KLEIN** cipésznél készül **Subotica, Pašićeva ul. 6.** Kimaradt cipők saját árban kaphatók. 1653

Társ kerestetik [illegible].000 dinárral jól jövedelmező üzlethez. Csak irodai munkákban jártasak ajánlkozzanak. Agentura. Paje Kujundžićeva 5. 2196

Háziasszonynak ajánlkozik jó családból való leány, a háztartás minden ágában jártas, jól főz, éves bizonyitványokkal rendelkezik, kizárólag uricsaládok ajánlatát »Árva leány« jeligére a kiadóba kér. 219[illegible]

Tanulóleányokat, segédeket angol és francia munkára felvesz Paludi női-divatszalon, Ciril i Metoda trg 1/D. 2194

PATKANIN

EGERET PATKÁNYT véglegesen irt

Kapható minden **gyógyszertárban.**

Férfifehérnemü varrodai intézet keres megfelelő nőt, kinek ebben a szakmában teljes jártassága van (fényesitésnél is). *Jó fizetés biztositva.* Ajánlatokat beküldeni: Svirák, Dubrovnik (Raguza) u Pele 7. 2191

Gazdasági gépkovács állást keres. Fordson traktorokat és Ford autókat szakszerüen javit. Szentl István gépész Srpski-Padej (Banat). 2223

Cimkét, klisét, litografiai munkát, részvények, betétkönyvek, dombornyomású dobozokat, üzleti könyvek, gyógyszer árak részére préselt dobozokat a legjutányosabban szállit FISCHER ERNŐ grafikai műintézet Subotica

Varrónő jutányos árért vállal ruhavarrást, alakitást és gyermekruhákat. Sarčević Vilma, Beograd, Kičevska ul. 143. 220[illegible]

Kifutófiu, vagy leány ki megbizható és ügyes, április elsejére felvétetik. Cim a kiadóban. 2226

Ügynökök, akik a helyi piacot ismerik provizióra felvétetnek. Horvát nyelv megkivántatik. Cim a kiadóban. Jelentkezni lehet naponta 9-12-ig. Palo Dajč i Drug, Sokolska ul. 3. 2217

TÉGLA CSERÉP

vasuton legolcsóbb Frank & Ofner Vukovar

Perfekt könyvelő, ki a szerb, német és magyar nyelvet szóban és irásban tökéletesen birja, félnapi munkára rögtön felvétetik. Adria celluloidgyár. Vasuttal szemben. 2192

VÉTEL-ELADÁS

Sürgősen eladó, vagy átadó, a *Bácska Temetkezési Egyesületben* százdinaros *alapitó tagsági könyv.* A beiratott tagok 77 és 80 évesek. 40 halot fizetve VI., Miletićeva ul. 86. Subotica. 2154

SZEREZZE BE a legelegánsabb modell-kalapot **ALAKITASSA ÁT** tavaszi kalapját **„PÁRIS"** Szend. Jolánka női kalapszalonjában. Edény piac.

Eladó Kelebián vasutállomással szemben, 3 szobás, fürdőszobás uj villa 4 és háromnegyed lánc szőllővel. Bővebbet közgazdasági bank pénztáránál. 2102

Perfekt női fodrászt vagy fodrásznőt keresek. KREINER JÓZSEF Veliki-Bečkerek 2165

Szallagfürészgép kisebbfajta és egy faeszterga pad, használt, olcsón eladó. Ulreich Testvérek vaskereskedésében. 2169

Széna, szecska, szalma, kukorica a legolcsóbb napi áron kapható. — Ugyanott 2 féderes hintó, egyik teljesen uj, másik használt, továbbá 1½ és egy 2 HP villanymotor eladó. Horváth József Trenkova ul. 8. Subotica, Sántha szanatóriummal szemben. 2146

Ballkaros cipészgép olcsón eladó. Mészáros András. Palić. 2145

Nagyobb méhészetből jól kitelelt 30 család méh eladó. Magyar János. Srpski-Krstur. 2114

Gazdatiszti állást keres intenziv gazdálkodásban jártas gazdatiszt. Szives megkereséseket „Vasszorgalom" — jeligére a kiadóba kér. 2117

Azonnal átvehető ház, vendéglőüzlet tekepályával és sarok üzlethelyiség (esetleg két részben is) eladó. Esetleg kiadó. Egy csinos féderes kocsi eladó. Subotica. Oslobodjenja ul. [illegible] 21[illegible]2

Elsőrendü füzfa karanvél kapható kicsiben és nagyban. Sindrics Antal. Ciril i Metoda trg broj 7. 2175

DRVAR faárukereskedés Osijek I. Vinkovačka cesta 1 Ajánlja jól felszerelt raktárát: Szénavillák, lapátok, mindennemü nyél és egyéb áruk 2045

Üzlethelyiségek, kocsma lakással Subotica legforgalmasabb részén, gyümölcspiacon, örökáron részletfizetésre eladók. Azonnal átvehetők. Földes ruhaüzlet. 2093

Fiat teherautó 1½—2 tonnás, kifogástalan állapotban, eladó. Hamburger jéggyár. Subotica. 2214

Somborban a központhoz közel egy családi ház, három szoba, előszoba beköltözhetőséggel, halálesett miatt eladó. — Bővebbet: Kosovska (Völgy) ulica 6. 2201

BÁMULATOS OLCSÓN ELADÓ: Arany, ezüst zsebórák, férfi, női gyürük, aranyláncok, cigarettatárcák, raglánkabátok, utazóbundák, nőiingek, nyári takarók, vászonkézimunkák, cirilbetüs irógépek, különféle illatszerek, Kölniviz, Champon, Bayrum, parfümök, Sultana kávé, finom rézágy két személyes uj matraccal és éjjeliszekrénnyel. Nagyobb mennyiségü finom gyapjuszövet, férfi és női raglánoknak, egy 4-es és egy 3-as Wertheim-kassza. **F. Kiss adásvételi intézet** Subotica, I. krug. Trumbićeva ulica br. 11., Csirkepiac.

Eladó Gornji-Bregen Dukai Lukács csárdánál 3½ vagon gyöpszalma. Érdeklődni ugyanott, vagy Kadvány Orbánnál Sentán. 1766

Eladó sarokház Žednikben müut mellett, alkalmas fatelepnek vagy bármilyen üzletnek. Ugyanott egy láncos Hoffher magánjáró garnitura. Cim: Faragó Menyhért. Žednik. 1998

Tölgytalpfa hulladék körülbelül 10 vagon ab Osijek és Vukovar **vagonszámra eladó.** Vastagság 14 cm, szélesség 20 cm, hossz 40 cm. **Valentin Kapp Osijek I.** Vinkovačka cesta 22.

Autóomnibus és teherautók — Fiat Torino — eladó. Gazdag raktár *olasz* teher- és személyautó — tartalékalkatrészekből. — Autogarage Hödl. Sušak. 2209

Eladó vendéglő házzal együtt a város központján nagyon jó forgalommal, 4 szoba, 2 konyhás lakással, pince, hordók, kuglizó, kerthelyiség. 160.000 dinár, kedvező fizetési feltételek.

Villany drótvázák legujabb kivitelben olcsón beszerezhetők. Palo Dajč i Drug. Sokolska ul. 3. 2218

KÜLÖNFÉLE

Két csinosan butorozott utcai szoba konyhahasználattal azonnal kiadó. — Cim a kiadóban. 2176

Csinosan butorozott utcai szoba azonnalra kiadó, esetleg két személynek. Sokolska ul. 18. 1705

Butorozott szoba elegáns berendezéssel, gáz-, villany- és vizvezetékkel március 15-ére kiadó. Cim a kiadóban. 2134

POMPADUR kozmetikai szalon arcápolás, manikür, nőifodrászat, hajfestés Innectóval 30 perc alatt. Havibérlet naponta fésülés *100 dinár.* 1987

Pékség bérbeadó minden berendezéssel, üzlettel és lakással. Cara Lazara ulica 43. 2092

Útlevelek konzuli láttamozását legolcsóbban végzi. Beküldés posta utján. Nemzetközi Iroda, Kralja Aleksandra 9. Subotica. 1885

Butorozott szobát, tisztát és egészségeset (esetleg butor nélkül) keres fiatal házaspár, a belterén, vagy közelében. Ajánlatok »Interreklám D. D.« Subotica. Vojnovićeva ulica 7. intézendők. 2211

Kiadó utcai butorozott szoba fürdőszobával, esetleg teljes ellátással. — Ugyanott kihordásra elsőrendü házikoszt kapható. Cim a kiadóban. 2190

Beltéren csinosan butorozott szoba kiadó 2 nő részére. Cim a kiadóban. 2193

Butorozott szoba közel a belterhez kiadó. Boška Vujića ul. 14. 2220

Előnyomdát legujabb rajzokkal fölszerelve **olcsón szállit Bleier Márk** I. Jugosl. Előnyomda Berendezési Gyára — SENTA —

Gummibélvegzőt bármilyen nyelven készit Molnár József Subotica. Prankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

!

Telefonszám 508 Telefonszám

Lusztereket nagy és gazdag választékban, szolid áron beszerezhet a

Suboticai Villamos Vasut és Világitási RT.-nél

Kostina ulica 1

!

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC Subotica. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva r.-t.-nál. Felelős kiadó: FENYVES LAJOS Subotica.